

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

(Μετὰ τοῦ παρενθέτου Πίνακος Β).

Πρώτη ἀσφαλῶς γνωστὴ ἐλληνικὴ ἐφημερίς εἶνε ἡ ἐν Βιέννῃ ἐν τῷ ἐλληνικῷ τυπογραφείῳ τῶν Μαρκίδων Πούλιου ἐκδιδομένη Ἐφημερίς, ἥτις, ἀρξαμένη τῷ 1791, ἐξηκολούθησε, καθ' ἃ φαίνεται, μέχρι τοῦ 1797, εἰ μὴ καὶ μέχρι τοῦ 1798¹. Μετ' αὐτὴν δ' ἐξεδόθησαν ἐν Βιέννῃ ὑπὸ τοῦ Εὐφρονίου Πωποδίκαι Εἰδήσεις διὰ τὰ ἀνατολικά μέρη, ἃς διεδέχθη μετὰ βραχὺν βίον ὁ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἰδρυθεὶς Ἑλληνικὸς τηλέγραφος, ὁμοίως ἐκδιδόμενος ἐν Βιέννῃ ἀπὸ τοῦ 1812. Τοῦτον δὲ, ἀναληφθέντα τῷ 1817 ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ ἱατροῦ, ἀσιανολόγου καὶ λεξικογράφου Δημητρίου Ἀλεξανδρίδου, βλέπομεν συνεχιζόμενον μέχρι καὶ τοῦ 1829. Εἰς ταύτας δὲ τὰς πρώτας ἐλληνικὰς ἐφημερίδας ἔπεται ἡ Gazzetta Zacintia, ἥτις ἤρχισεν ἐκδιδομένη τῷ 1812 ἐν Ζακύνθῳ ἰταλίστι, ἔπειτα δὲ καὶ ἐλληνιστὶ κατὰ μετὰφρασιν τοῦ ἐκ Μεσολογγίου Γερασίμου Καρδούνη, περὶ δὲ τὸν Ἰούνιον ἢ Ἰούλιον τοῦ 1813 καὶ ἐλληνιστί· ἔπαυσε δ' ἐκδιδομένη τῷ 1814, συνεχισθεῖσα ἐν Κερκύρᾳ ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν Ἐφημερίς Ἰονικὴ (Gazzetta Ionia). Τελευταία δὲ πρὸ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος ἐφημερίς εἶνε ἡ ἐν Λονδίνῳ τῷ 1819 ἐπὶ βραχὺ ἐκδοθεῖσα Ἴρις².

¹ Ἡ πρώτη ἐλληνικὴ ἐφημερίς ὑπὸ Ἀνωπόμου ἐν Πανδώρα Τόμ. ΙΖ' (1866-67) σ. 347 κ. ἐ. - Κ. Νεοτορίδου α' Ἡ Ἐφημερίς ἐν ἔτει 1791 » ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς 19 Ὀκτωβρίου 1883. - Χ[αμουδοπούλου] Περὶ τῆς ἐφημεριδογραφίας παρ' Ἑλλήσιν ἐν τῇ Ἐστίᾳ Τόμ. ΚΑ' (1886) σ. 75 κ. ἐ. 102 κ. ἐ. - Σπυρ. Π. Λάμπρου Ἀποκαλύψεις περὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ῥήγα. Ἐν Ἀθήναις. 1892 σ. 134 κ. ἐ.

² Ἴδε περὶ τῶν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐλληνικῶν ἐφημερίδων *Queux de Saint-Hilaire* La presse dans la Grèce moderne ἐν τῷ Annuaire pour l'enconra-

Πρώτη δὲ μετὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς ἐπαναστάσεως ἐντυπος ἐφημερίς εἶνε ἡ ἐν Καλάμαις τῷ 1821 ὑπὸ τοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδου ἐκδοθεῖσα Σάλπιγξ ἐλληνικὴ, ἥς δύο μόνον φύλλα ἐξετυπώθησαν¹. Εἰς ταύτην δ' ἐπηκολούθησαν κατόπιν τὰ Ἑλληνικά Χρονικά, ὁ Φίλος τοῦ Νόμου, ἡ Ἐφημερίς τῶν Ἀθηναίων καὶ ἄλλαι².

Ἀλλὰ πλὴν τῶν ἐντύπων ἐφημερίδων τοῦ ἀγῶνος ὑπῆρχον τὸ κατ' ἀρχὰς καὶ χειρόγραφοι ἐν ἔτει 1821. Τούτων ἦτο γνωστὴ ἡ Ἐφημερίς Αἰτωλική, ὡς ἐκάλεσεν ὁ δι' ὀλίγων ποιησάμενος μνηστὴν αὐτῆς Ἰωάννης Φιλήμων³, καὶ ἄλλη τις ἐν Γαλαξειδίῳ ἐκδιδομένη, ἥς δὲν μνημονεύεται μὲν τὸ ὄνομα, ἀλλ' ἐγνώσθησαν δύο ἀριθμοί, ὧν ἐξεδόθη τὸ περιεχόμενον. Διὰ δὲ τὸ φιλοφειδὲς ἐπωνόμαζον αὐτὴν ψευτοεφημερίδα⁴.

Εὐχαρίστως δ' ἐνταῦθα παρέχεται μοι εὐκαιρία νὰ γνωρίσω εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ Νέου Ἑλληνομνήμονος πολλὰ πλείονα περὶ τῆς Αἰτωλικῆς Ἐφημερίδος καὶ ἄλλου μέχρι τοῦδε ὅλως ἀγνώστου χειρογράφου φύλλου, τοῦ Ἀχελώου.

Αἱ ἐφημερίδες ἐγράφοντο ἐκείνη μὲν τῷ 1821, αὕτη δὲ τῷ

gement des études Grecques 1871 σ. 148 κ. ἐ. Παύλου Λάμπρου Ἱστορικὴ πραγματεία περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ προόδου τῆς τυπογραφίας ἐν Ἑλλάδι, ἐν Πανδώρα Τόμ. ΙΘ' (1868-69) σ. 152. Πρβλ. Ν. Σπανδωνῆ Ὁ Ἑλληνικὸς τύπος ἀπὸ τοῦ 1733-1833 ἐν Ἀστει τῆς 1 Νοεμβρίου 1899.

¹ Παύλου Λάμπρου ἐνθ' ἀν. ἐν Πανδώρα Τόμ. Β' (1878) σ. 520.

² *Queux de Saint-Hilaire* ἐνθ' ἀν. σ. 151 κ. ἐ. Ν. Σπανδωνῆ ἐνθ' ἀν. καὶ ἐν Ἑθνικῇ Ἀγωγῇ Τόμ. Β' (1899) σ. 351 κ. ἐ.

³ Ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδομένῃ ἐν Ναυπλίῳ ἐφημερίδι Χρόνος ἀρ. 1 τῆς 1 Μαΐου 1833. Ἔκ. ἐκ τοῦ ἄρθρου ἐκείνου. ἐπαναλαμβάνομένη τὴν μνηστὴν τῆς Αἰτωλικῆς ἐφημερίδος ὑπὸ Ἀνωπόμου (Ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες ἐν Πανδώρα Τόμ. ΙΘ' (1868-69) σ. 213) καὶ Ν. Σπανδωνῆ ἐνθ' ἀν.

⁴ Ἐπιστολὴ Κ. Σάθα ἐν Πανδώρα ἐνθ' ἀν. σ. 214 κ. ἐ., ἐνθα δημοσιεύεται καὶ τὸ περιεχόμενον ἑνὸς ἀριθμοῦ τῆς ἐφημερίδος τοῦ Γαλαξειδίου ὑπὸ ἡμερομηνίαν, καθ' ἃ φαίνεται, 27 Μαρτίου 1821, περιπεσόντος εἰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐπαναλαμβάνομένου ὑπὸ Ν. Σπανδωνῆ ἐνθ' ἀν. Ἄλλον δ' ἀριθμὸν τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος λέγει ὁ κ. Σάθας προδημοσιουθίντα ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Φιλήμονος, ἀλλ' ἀγνοῶ ποῦ. Ὁ κ. Σάθας οὐτε τὸν πραγματικὸν τίτλον τῆς ἐφημερίδος ταύτης τοῦ Γαλαξειδίου ἀναγράφει, οὐτε τὸν ἀριθμὸν ὃν φέρουσι τὰ ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Φιλήμονος ἐκδοθέντα φύλλα, ἃν εἶχον τοιοῦτον.

1822, ἡ νεωτέρα δ' αὐτῶν εἶνε ὁ Ἀχελῷος. Τούτου ἐν καὶ μόνον περιεσώθη φύλλον, τὸ πρῶτον, παρὰ τῷ νῦν νομάρχῃ Κυκλάδων κ. Νικολάῳ Λουριώτῃ, διασώζοντι πλεῖστα ὅσα πολυτιμότεα ἐγγράφα τοῦ ἀγῶνος ἐκ τοῦ ἀρχείου τοῦ ὁμωνύμου αὐτοῦ πάππου, ἀνδρὸς πολλὰς παρασχόντος εἰς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας. Οὐδὲν δὲ ἄλλο οὐδαμοῦ ἐγνώσθη μοι ἀντίγραφον εἴτε τούτου τοῦ ἀριθμοῦ εἴτε ἄλλου τῆς χειρογράφου ταύτης ἐφημερίδος. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ ἀρχείου περιῆλθον εἰς γνῶσίν μου καὶ δύο ἀριθμοὶ τοῦ ἑτέρου φύλλου τοῦ φέροντος τὴν ἐπιγραφὴν Ἑφημερίς Αἰτωλική. Εἶνε δὲ οὗτοι οἱ ἀριθμοὶ ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος. Καὶ τοῦ μὲν πρώτου ἕτερον ἀντίγραφον, διαβεβρωμένον ἐν τῷ μέσῳ ὑπὸ μυῶν, περιεσώθη παρὰ τῷ κ. Δ. Καμπούρογλου, ὅστις ἐδώρησεν αὐτὸ κατ' αὐτὰς εἰς τὴν Ἑθνικὴν βιβλιοθήκην, τοῦ δ' ἐβδόμου ἀριθμοῦ (10 Σεπτεμβρίου 1821) ἀντίγραφον, κατεχόμενον ὑπὸ τοῦ κ. Χαλαλάμπους Καρμπούνη, πρώην ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, προθύμως ἐπιδειξάντός μοι αὐτὸ, ἐγνώρισέ μοι ὁ κ. Ἰω. Βλαχογιάννης. Εἶνε δὲ τὰ διάφορα ταῦτα ἀντίγραφα τῶν δύο ἐφημερίδων γεγραμμένα ὑπὸ ἄλλης χειρὸς, τὸ δὲ ἀντίγραφον τοῦ δευτέρου ἀριθμοῦ τῆς Αἰτωλικῆς ἐφημερίδος τὸ παρὰ τῷ κ. Λουριώτῃ ὑπὸ δύο χειρῶν. Ἐν δὲ ἡ δύο φύλλα τῆς αὐτῆς πιθανῶς ἐφημερίδος λέγονται περιελθόντα εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς ἐκ τῶν καταλοίπων τοῦ Αἰνιᾶνος ἀπὸ δωρεᾶς τοῦ μακαρίτου ἀρχιάτρου Μαζαράκη. Τὸ δὲ ἀληθές ἢ μὴ τῆς τοιαύτης εἰδήσεως θέλει ἐξακριβωθῇ ὅταν ἐξετασθῶσι τὰ κατὰ τὰ ἐγγράφα, ἐν οἷς συναπόκειται ἡ δωρεὰ ἐκείνη.

Τῶν δύο τούτων ἐφημερίδων ἡ νεωτέρα, ὁ Ἀχελῷος, εἶνε ἡ ἐπίσημος ἐφημερίς τῆς Προσωρινῆς διοικήσεως τῆς Δυτικῆς χέρσου Ἑλλάδος. Γνωστὸν εἶνε, ὅτι ἀπὸ τῆς 4 μέχρις 9 Νοεμβρίου 1821 συνελθόντες ἐν Μεσολογγίῳ οἱ ἐπίτροποι τῶν κατόικων τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος εἰς συνέλευσιν κατέστησαν προσωρινὴν διοίκησιν, ὥρισαντες ὅτι «Ἡ διάρκεια τῆς προσωρινῆς

Διοικήσεως θέλει καταπαύσει, ὅταν ὁργανισθῇ ἡ σταθερὰ Διοίκησις», καὶ ἐψήφισαν τὸν ὁργανισμὸν αὐτῆς. Καὶ πρόεδρος μὲν τῆς Γερουσίας διορίσθη ὁ καὶ πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, μέλη δ' ἐννέα τῶν ἐπιτρόπων, ὁ Γεωργάκης Μαυρομμάτης, ὁ Ἀναγνώστης Καραγιάννης, ὁ Χρηστάκης Σταΐκος, ὁ Ἀντώνιος Ἀναστασίου, ὁ Κωνσταντῖνος Λογοθέτης, ὁ Ἀναγνώστης Μακρυσεγγούνας, ὁ Ἰωάννης Τρικούπης καὶ ὁ Μίτζιος Φραγκούλης. Τὴν δὲ ἀρχιγραμματεῖαν τῆς Συνελεύσεως ἀνέλαβεν ὁ Νικόλαος Λουριώτης, περὶ οὗ τὸ οἰκεῖον ψήφισμα τῶν συνελθόντων διελάμβανε τὰδε: «Ὁ κύριος Νικόλαος Λουριώτης, ἂν καὶ ξένος τοῦ σώματός μας ὡς ἐπίτροπος τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ διὰ τὸν γνωστὸν ζῆλόν του ὠνομάσθη μυστικός τοῦ Συνεδρίου, καὶ θέλει εἶσθαι εἰς χρέος νὰ σημειώσῃ ὅλας τὰς ἀποφάσεις τῶν ἐκκλησιῶν μας»¹.

Ὁ δὲ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Συνελεύσεως διετήρησε τὴν αὐτὴν ἀρχὴν καὶ παρὰ τῇ διορισθείσῃ ὑπὲρ τῆς Συνελεύσεως τοπικῇ ἀρχῇ, τῇ Γερουσίᾳ, ἣτις ὑπῆρξε πάντως καὶ ἡ ἀναθέσασα αὐτῷ τὴν φροντίδα περὶ δημοσιεύσεως τῶν πράξεων αὐτῆς. Εἰς τὰς δημοσιεύσεις δὲ ταύτας ἐδόθη ἐπίσημος τύπος διὰ τῆς συμπεριλήψεως αὐτῶν εἰς τὴν κυβερνητικὴν ἐφημερίδα τῆς Γερουσίας, τὸν Ἀχελῷον. Τὸν τοιοῦτον δὲ χαρακτῆρα καταδεικνύει καὶ ἡ ἐπικεφαλὴς τῆς ἐφημερίδος, ἥς ἀνωθεν μὲν φέρεται ἡ σφραγὶς τῆς Γερουσίας τῆς Δυτικῆς χέρσου Ἑλλάδος², κάτωθεν δ' ἡ ὑπογραφή τοῦ ἀρχιγραμματέως. Τῆς ἐπικεφαλίδος ταύτης παρέχω πανομοιότυπον ἐν τῷ παρενθέτῳ Πίνακι Β.

¹ Ἴδε τὸν Ὀργανισμὸν τῆς Γερουσίας τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος παρὰ τῷ Μάμουνῳ (Τὰ κατὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Παιραίῃ. 1839 Τόμ. Α' σ. 21 κ. ἑ.). ὅστις ἐξέδωκεν αὐτὸν ἀντιγράφας ἐκ τοῦ πρωτοτύπου τοῦ σωζομένου παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ τοῦ Ν. Λουριώτῃ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.

² Ἡ σφραγὶς αὕτη, ἣτις ἀναδημοσιεύεται ἰσαυθὰ ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ Ἀχελῷου ἀποτυπώματος, ἐξέδθη ἤδη τὸ πρῶτον ἐν τῇ Ἑστίᾳ (Τόμ. Ζ', 1879, σ. 161), ληφθεῖσα ἐξ ἐγγράφου τῆς 17 Μαρτίου 1822 ἀπευθυνομένου πρὸς Κοσμάν Ῥαβηλὴν καὶ ὑπογεγραμμένου ὑπὸ τοῦ Ν. Λουριώτῃ ὡς Ἀρχιγραμματέως τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπιφορτισμένου πρὸς καιρὸν τὴν ὑπουργίαν τῆς θαλάσσης.

Σύγκειται δ' ὁ πρῶτος οὗτος ἀριθμὸς τοῦ Ἀχελώου ἐκ τεσσάρων πυκνῶν σελίδων εἰς 4^{ον}.

Ἐκ δὲ τῶν ἐν τῷ προκειμένῳ ἡμῖν πρώτῳ ἀριθμῷ τοῦ Ἀχελώου, τῷ τῆς 24 Φεβρουαρίου 1822, δημοσιευομένων πράξεων δυνάμεθα νὰ παρακολουθήσωμεν τὰς ἀγνώστους ὡς τὸ πλείστον λεπτομερείας τῆς καταστάσεως τῆς Γερουσίας καὶ τῶν πρώτων αὐτῆς ἔργων. Ὡς ἐπίμετρον δὲ τοῦ ἐπισήμου μέρους τῆς ἐφημερίδος περιέχεται συμπλήρωμα εἰδήσεων, ἐπ' ἰσῆς χρησιμωτάτων, περὶ τῶν συμβάντων τῶν τελευταίων μηνῶν τοῦ 1821 ἐν τῇ Δυτικῇ Ἑλλάδι καὶ τῆς παρασκευαζομένης συμμετοχῆς τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῆς εἰς τὴν ἐν Ἀργεὶ Ἐθνικὴν Συνέλευσιν.

Ἡ ἐφημερίς συνετάσσετο βεβαίως ὑπὸ τοῦ Λουριώτη. Αὐτὸς ἦτο ὁ συνάγων καὶ κατατάσσων τὰ ἔγγραφα, ἅτινα ἦσαν ὁμοίως ἔργον τῶν ιδίων αὐτοῦ χειρῶν ὡς ἀρχιγραμματέως, καὶ αὐτὸς ἦτο ὁ γράφων τὸ πρωτότυπον, ἐξ οὗ ἀντεγράφοντο τὰ λοιπὰ τὰ χάριν διαδόσεως παρασκευαζόμενα.

Πόσον χρόνον διήρκεσεν ἡ ἐκδοσις τοῦ Ἀχελώου δὲν γινώσκομεν. Ἀλλὰ πιθανώτατα ὁ βίος αὐτοῦ ὑπῆρξε βραχύς. Μακροχρονιώτερά δὲ ἦτο ἡ προηγηθεῖσα αὐτοῦ καὶ προγενεστέρα τῆς Συνελεύσεως τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος Αἰτωλικὴ ἐφημερίς, ἥς ὁ μὲν πρῶτος ἀριθμὸς φέρει ἡμερομηνίαν 10 Αὐγούστου 1821 καὶ σύγκειται ἐκ τεσσάρων πυκνῶν διστῆλων σελίδων εἰς 4^{ον}, ὁ δὲ δεῦτερος ἐγράφη τῇ 15 Αὐγούστου καὶ ἀπαρτίζεται ἐκ μόνον δύο ὁμοίως διστῆλων σελίδων τοῦ αὐτοῦ σχήματος. Στερεῖται δὲ ἡ Αἰτωλικὴ ἐφημερίς ἐπισήμου χαρακτῆρος καὶ εἶνε φύλλον ἰδιωτικόν· ἀλλ' αἱ εἰδήσεις αὐτῆς εἶνε ποιικίλαι καὶ ἐκ πάντων τῶν μερῶν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος. Πηγαὶ δὲ τοῦ γράφοντος εἶνε τοῦτο μὲν ἰδιωτικά ἢ κοινὰ γράμματα καὶ ἀγγέλματα ἐκ τῶν στρατοπέδων, τοῦτο δὲ προφορικαὶ ἀνακοινώσεις. Οὐδ' ἀγγέλλονται τὰ μανθανόμενα πάντοτε ἀπλῶς ὅσα ἡγγέλθησαν, ἀλλὰ καὶ ἐπικρίνονται, καὶ διαγινώσκεται διὰ

τῶν γραμμῶν τοῦ ἐκδότου οὐ μόνον ἡ γνώμη αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ συμπάθεια ἢ ἡ ἀντιπάθεια. Καθ' ὅλου δὲ διακρίνει αὐτὸν εὐρεῖα γνώσις τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων καὶ ἀγνή φιλοπατρία.

Τίς δὲ ὑπῆρξεν οὗτος ὁ ἐκδότης δὲν εἶνε γνωστὸν εἰς ἡμᾶς. Ἀλλὰ πιθανώτατα δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν, ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος, εἰς ὃν τοσαῦται συνεκεντροῦτο εἰδήσεις καὶ ὅστις ἱκανῶς ἦτο ἡσκημένος περὶ τὸ γράφειν, οὐδ' ἐστερεῖτο πολιτειακῆς πείρας, ἦτο αὐτὸς ὁ Λουριώτης. Εὐλογον δὲ εἶνε νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ γνωστὸς ζῆλός του, περὶ οὗ ποιεῖται λόγον τὸ περὶ αὐτοῦ ψήφισμα τῆς μετ' οὐ πολὺ ἐν Μεσολογγίῳ συνελεύσεως, ὁ ἀναδείξας αὐτὸν ἄξιον τῆς ἀρχιγραμματείας τῆς Συνελεύσεως καὶ τῆς Γερουσίας ὑπῆρξεν ἡ φιλόπατρις ἐκείνη μέριμνα περὶ τῶν κοινῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἑλλάδι ἢ συνηνωμένη μετὰ τῆς πείρας περὶ τὸ συγκεντρώνει, καθαίρει, ἐπικρίνει καὶ διατυπώνει χάριν τῶν ὑπὲρ πατρίδος μαχομένων τὰς ἐκ τῶν πεδίων τῶν μαχῶν καὶ τῶν διαφόρων κέντρων τῆς ἀμύνης ἐπὶ τὸ αὐτὸ συλλεγομένας εἰδήσεις.

Ἡ Αἰτωλικὴ ἐφημερίς ὡς ἱστορικὴ πηγὴ εἶνε οὐχ ἥττον ἀξία λόγου τοῦ Ἀχελώου. Πολύτιμοι δὲ ἰδίᾳ εἶνε αἱ κατὰ τὸ πλείστον ἀγνώστοι λεπτομέρειαι τῶν κατὰ τὰ συμβάντα ἐν Ἡπείρῳ τὸ θέρος τοῦ 1821. Διὰ τοῦτο δ' ὑπέλαβον ἀξίαν λόγου τὴν δημοσιεύσιν τοῦ περιεχομένου τῶν τριῶν ἀριθμῶν τῆς Αἰτωλικῆς Ἐφημερίδος, εἰς ἃς ἔπεται τὸ κείμενον τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ τοῦ Ἀχελώου. Ἀπεδόθησαν δ' ἐν τῇ ἐκδόσει ἀπαραλλάκτως αἱ γράφαί τῶν παρὰ τῷ κ. Νικολάφ Λουριώτῃ καὶ Χαρ. Καρμπούνη σωζομένων ἀπογράφων. Ἐν τέλει δὲ παρατηρῶ, ὅτι κατὰ τὰ ἀνακοινωθέντα ὑπ' ἐκείνου, ὡς γινώσκει ἐκ πατρικῆς παραδόσεως, ἡ ἐπικεφαλὴς τοῦ Ἀχελώου μετὰ καὶ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Ν. Λουριώτη εἶνε γεγραμμένη ὑπ' αὐτοῦ τούτου, ἀλλὰ τὸ σῶμα τῆς ἐφημερίδος, καίτοι ὁ χαρακτὴρ ὁμοιάζει πρὸς τὸν τῆς ὑπογραφῆς, δὲν εἶνε βεβαιον, ἂν ἐγράφη διὰ χειρὸς αὐτοῦ.

№ 1. Ἐφημερίς αἰτωλική

Μεσολόγγι »τῇ 10» Αὐγούστου» 1821.

Τῇ » Α' » Αὐγούστου.

Ἀπὸ ἐξ Ὀφφικίου εἰδήσεις, ὅπου ἐλάβαμεν χθὲς παρὰ τοῦ Γενικοῦ στρατοπέδου Τροπολιτζᾶς βεβαιούμεθα, ὅτι εἰς τὰς 23. Ἰουλίου, τὸ φρούριον τῆς Μονεμβασίας παρεδώθη εἰς τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα διὰ συνθηκῶν, στρατηγοῦντος τοῦ Πρίγγιπος Κατακουζινοῦ. Αἱ συνθηकाὶ αὗται ἀκόμι δὲν μᾶς εἶναι γνωσταί.

Κατὰ τὰς αὐτὰς ἐξ Ὀφφικίου εἰδήσεις, ἡ Αὐτοκρατωρική ρωσικὴ Αὐλὴ, συμμαχήσασα μετὰ τοῦ γένους ἡμῶν ἐκήρυξε τὸν πόλεμον ἐναντίον τῆς Ὀθωμανικῆς Πόρτας εἰς τὰς »14: Ἰουλίου τοῦ παρελθόντος.

Εἰς ταύτην τὴν περίστασιν ἡ Ἐφορία ταύτης τῆς Πόλεως διὰ προτροπῆς τοῦ φιλογενοῦς πρὸς καιρὸν Ἐπιστάτου Κυρίου Ἡέου Ῥίγα ἐξίδωκε τὸ ἀκόλουθον Κήρυγμα.

Κάτοικοι Μεσσολογίου.

Σὰς χαροποιῦμεν ὅτι κατὰ τὰς εἰδήσεις ὅπου ταύτην τὴν στιγμήν ἐλάβαμεν παρὰ τοῦ ὑψηλοτάτου Πρίγγιπος κυρίου Δημητρίου Ὑψηλάντη Γενικοῦ ἀρχιστρατήγου καὶ Πληρεξουσίου.

Τὸ Κάστρον τῆς Μονεμβασίας παρεδώθη εἰς τὰ λαμπρὰ ἄρματα τοῦ ἡμετέρου Γένους, εἰς τὰς 23 Ἰουλίου.

Ὁ Μίγας Αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας ἐκηρύχθη σύμμαχος τοῦ γένους ἡμῶν, καὶ κάμνει τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ τυράννου μας πρὸς υπεράσπησιν τῶν ἐθνικῶν μας δικαιωμάτων.

Διὰ ταύτης τῆς χαροποιᾶς εἰδήσεως διορίζονται τὰ ἀκόλουθα

Α'ον Εἰς τὰς ὀκτῶ ὥρας τῆς ἡμέρας νὰ γίνη Γενικὴ λιτανεὶα μετὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας καὶ μετὰ τὴν τελετὴν ἐκείνην ὅπου συνεθίζετο νὰ γί-

νεται εἰς ταύτην τὴν πόλιν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Λαμπρᾶς, πρὸς δόξαν τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν.

Β'ον Μένουσιν εἰς χρέος ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Πόλεως νὰ σφαλίσουν τὰ ἐργαστήρια, μετὰ τὴν κήρυξιν τοῦ παρόντος, καὶ εἰς τὴν διορισμένην ὥραν νὰ παρευρεθῶσιν ἅπαντες μικροὶ τε καὶ μεγάλοι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, ὅθεν ἔχει νὰ ἀρχίσῃ ἡ λιτανεὶα ἢ ὅποια θέλει ὑπάγῃ ἕως εἰς τὰς ἐξω ἐκκλησίας, καὶ πάλιν νὰ ἐπιστρέψῃ.

Γ'ον Ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ Κάτοικοι καὶ ξένοι εἶναι ὑπόχρεοι νὰ ἐορτάσωσι μετὰ χαρᾶς, διὰ ταύτας τὰς πρὸς τοῦ Ἱεροῦ μας σκοποῦ ὠφελήμους εἰδήσεις.

Δ'ον Οἱ Παραβάται καὶ μὴ λαμβάνοντες μέρος εἰς τὴν κοινὴν ταύτην ἀγαλλίασιν θέλει νομιζῶνται Νόθοι καὶ ὄχι Ἕλληνες.

Ἐκ τοῦ Ἐφορίου ταύτης τῆς Πόλεως »τῇ » 1. Αὐγούστου: 1821.

Οἱ Ἐφοροὶ Μεσσολογίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ περὶ τὰς ὀκτῶ ὥρας συνήχθησαν εἰς τὴν ῥηθείσαν Ἐκκλησίαν, ὁ Ἱερός Κλήρος, οἱ Πρόκριτοι, οἱ Ἀνθύπατοι τῶν Ἐξωτερικῶν δυνάμεων, καὶ ὁλος ὁ λαὸς Κάτοικοι καὶ ξένοι, καὶ ἀρχισάκης τῆς Ἀκολουθίας, εὐγῆκεν ἐξω ἡ λιτανεὶα μετὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων, προοδευούσης τῆς Μουσικῆς τοῦ τιμίου σταυροῦ, καὶ τῆς Ἐθνικῆς Σημαίας, καὶ ψαλλόντων τῶν Ἱερίων μετὰ μεγάλης κατανύξεως, ἐφέρθη ἡ λιτανεὶα διὰ τῆς Δημοσίου ἀγῶρας ἕως εἰς τὰς ἐξω τῆς πόλεως ἐκκλησίας, ὅπου ἐγένετο ἡ συνήθης παράκλησις τοῦ Ἐθνους, ἀντιβοῶντων πάντων μιᾷ ψυχῇ ἐν μέσῳ τοῦ κτύπου τῶν Κανονίων καὶ Ντουφεκίων τῆς Φρουρᾶς, τὸ, Κύριε Ἐλέησον καὶ Ζήτω τὸ Ἐθνος, ζήτησαν οἱ Ἀρχιστράτηγοι, Ναύαρχοι, Στρατηγοί, Καπετάνοι καὶ στρατιῶται. Ζήτην ὁ ἡμέτερος σύμμαχος Αὐτοκράτωρ. Μετὰ τὴν παράκλησιν ἐξηκολούθησεν ἡ λιτανεὶα τὴν ἐπιστροφὴν μετὰ τῆς ἰδίας ψαλμοδίας, ἕως εἰς τὴν ὅθεν ἀρχισεν ἐκκλησίαν, ἀπ' ἐκεῖ ἐσυντροφεύθη ἡ Ἐθνικὴ σημαία μετὰ τῆς Μουσικῆς, ἕως εἰς τὸ Δημόσιον Παλάτιον καὶ οὕτω περὶ τὴν δύσιν ἡλίου ἐτελείωσεν ἡ τελετὴ μετὰ κοινὴν ἀπάντων εὐχαρίστησιν.

Στρατός τῶν Τζουμέρκων *3: Αὐγούστου.

Ἄφ' οὗ ἡ μικρὰ¹ προδοσία προύξενησε τὴν ἄλωσιν τῶν δύο Κομπολείων Συράκου καὶ Καλαρίτων, καὶ ἡ μωρία τῶν ἐκεῖσε κατοίκων ὅπου δι' αἰσχροκέρδιαν ἢ ἄλλην τινα αἰτίαν δὲν ἠθέλησαν νὰ δεχθῶσι τὸν Καπ^τ. Ν. Στορνάρην πρὸς διαφύλαξιν, φανταζόμενοι μόνον περὶ προτείων, καὶ ἐστάθηναι αἰτιοὶ νὰ γυμνωθῇ ἀπὸ τὰς οὐσίας τῆς ὅλης ἡ περιφέρεια τῆς Ἠπείρου, ὅπου ὡς ἀσφαλῆ ἀποθήκην μετεχειρίσθη τὰς χώρας αὐτὰς. καὶ τῶρα ἐσχάτως ἐλθόντες οἱ Πρόκριτοι τῶν βλαχῶν ἰδῶ, ἐμβαρκαρίσθησαν διὰ ξίνας ἐπικρατείας, ἀφήσαντες τὴν πατρίδα ἐν καιρῷ πολέμου, καὶ τὰς τοποθεσίας ἐκεῖνας εἰς τὰς ὁποίας ἐγεννήθησαν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὑστερημένας τῆς συνδρομῆς καὶ βοηθείας των, χωρὶς τύψιν τοῦ συνειδότος, γινόμεναι αἱ χῶραι αὐταὶ παρανάλωμα τῆς μανίας τοῦ λυσσώδους ἐχθροῦ· καὶ κυρίου γενομένου τῶν ὠφελίμων ἐκείνων θέσεων, ἄνοιξεν ὡς εἰπεῖν ἡ θύρα, διὰ τῆς ὁποίας εἰσῆλθεν ὁ ἐχθρὸς ἐναντι τῶν Τζουμέρκων. Καὶ νέος τις Ἀλῆ Πασσᾶς ὁπαδὸς τοῦ Ῥεσίτ Πασσᾶ, ἀρχηγοῦ τῆς πολιορκίας Ἰωαννίνων ἐκίνησεν ἀπὸ Ἰωάννινα. μὲ δύο χιλιάδας στρατόν. ἐπὶ σκοπῷ νὰ πιάσῃ τὴν Πλάκκαν, τοποθεσίαν ὠφελιμωτάτην, μεταξὺ Κατζανοχωρίων, καὶ Τζουμέρκων, ἐκ τῆς ὁποίας θέσεως ἤμποροῦσε νὰ ἐλπίσῃ τὴν πρόοδόν του. Ἀλλ' οἱ ἀνδρεῖοι Ἑλληνες, ὁ τε περιβόητος στρατηγὸς Μάρκος Μπότζαρης Σουλιώτης, μετὰ διακοσίων ἡρώων ἀκολουθῶν του, ὁ Καπετᾶνος Μῆτρος Κουτελίδης καὶ ὁ Σουλεϊμᾶν Μίτος, τοῦρκος σύμμαχος τῶν Σουλιώτων, ἐπολέμησαν ἀνδρείως καὶ ἔδωσαν τῶν Μαμελούκων ἐχθρῶν νὰ καταλάβουν τὴν ἀναξιώτητά των εἰς τὸ νὰ ἀντιπαραταχθῶσι μὲ Ἑλλήνας. Ἐνταυτῷ ἐφθασαν πρὸς βοήθειαν τῶν Ἑλλήνων ὁ Γεωργοῦσας αὐμβοηθὸς τοῦ Καπ^τ Ἀνδρέα Καραίσκου καὶ ὁ Γιάννης Κίτζιαλης τοῦ Καπ^τ Βαρνακιώτη, μὲ ἑκατὸν ἐκλεκτοὺς Ἀκαρνάνας, ἐνθουσίασαν περισσότερον τὸν στρατόν, καὶ κτυπήσαντες ἐκ νέου τὸν ἐχθρὸν τὸν ἐσύτρεψαν, καὶ τὸν ἔτρεψαν εἰς παντελῆ φυγὴν. Εἰς τὴν στιγμὴν ἐκείνην τῆς Νίκης. ἂν δὲν ἐπληγώνετο ὁ ἥρωας Μπότζαρης, ἤθελε γίνῃ αἰχμάλωτος ὁ τρομερὸς Ἀλῆς, καὶ ἤθελε τοιουτωτρόπως χαρεῖ δι' ὀλύγον τὰς οὐρὰς τῶν ἀλόγων σύμβολα τῆς ἀξίας του. Τρόπαια

¹ Πάντως ἀντὶ μιᾶς. Ἴδε καὶ σ. 464 στ. 9.

ταύτης τῆς μάχης ἐστάθηναι ἐπὶ τὰ σημεῖα· 360 ἔμειναν εἰς τὸν τόπον τῆς Μάχης θανατωμένοι καὶ λαφυραγωγημένοι ἀπὸ τοὺς Νικητὰς, πολλοὶ πληγωμένοι καὶ ἄρκετὰ λάφυρα, μεταξὺ τούτων καὶ ὁ στρατιωτικὸς θυσιαυρὸς φορτωμένος εἰς ἑξ μουλάρια, τὰ φορνημένα τοῦ Πατσᾶ τῆς τραπέζης, καὶ τοῦ Καφὲ ἀργυρὰ καὶ πολύτιμα, καὶ πολλὰ ἄλογα τὰ ὅποια διεμοιράσθη ὁ Νικηφόρος στρατός. Μεταξὺ τούτων ἐπιάσθη αἰχμάλωτος καὶ ὁ ἀνάξιος Καπετᾶνος Κωνσταντῖνος Πουλῆς, ὁ τουρκολάτρης, τὸν αὐτὸν εἶχαν βάλλει καὶ προτῆτερα εἰς τὸ χερί οἱ Γενναῖοι Ἑλληνες, πλὴν δὲν κατεδέχθησαν νὰ τὸν κακοποιήσουν, ἀλλὰ τὸν ἀπέλυσαν διὰ νὰ μεταμεληθῇ καὶ νὰ σωφρονηθῇ, ἀλλ' ὁ ἄχρεῖος ἔγινεν χειρότερος, δὲν ἐσυνήργησεν ὀλίγον εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν εἰρημένων δύο χωρῶν καὶ αὐτὸς ἔδωκε πρὸς τοὺς τούρκους τὸ σχέδιον τοῦ νὰ προχωρήσουν εἰς τὰ Τζουμέρκα. τοῦτον οἱ Νικηταὶ αἰχμαλωτίσαντες, ἔδεσαν καὶ ἀλήψαντες μέλη τὸν ἱθαλλὸν εἰς τὸν ἥλιον ὅπου πολλὰς ὥρας ἐγλέντησε μὲ τὰς Μῦας καὶ σφῦκας, καὶ ἔπειτα τὸν ἔστειλαν εἰς τὸ Σοῦλι σιδηροδέσιμον, μ' ὅλον ὅπου πολλοὶ ἐγνωμοδότησαν περὶ τοῦ εἶδους τοῦ θανάτου ὅπου πρέπει νὰ λάβῃ αὐτὸς ὁ Παγκάκιστος, ἡ γνώμη τοῦ Μάρκου Μπότζιερη ἤρρεσεν εἰς τοὺς λοιποὺς στρατηγοὺς, τοῦ νὰ στερηθῇ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆς γλώσσης, καὶ νὰ βαλθῇ εἰς τὸ φρούριον τοῦ Σουλίου νὰ περιφέρεται. Ἀμφιβάλλομεν ὅμως τοῦ νὰ ἤμπορήσῃ νὰ φθάσῃ ἐκεῖ ζωντανός.

Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ μετὰ τὸν Μπότζιερην, ἐστάθηναι καὶ ἄλλοι δύο τρεῖς λαβωμένοι, καὶ φονευμένοι οὐδεὶς· οὕτως ἐνδόξως ἐτελείωσεν αὕτη ἡ μάχη εἰς τὰς 27 Ἰουλίου εἰς τὴν τοποθεσίαν Πλάκκαν. Τὸ δὲ ἐχθρικὸν σῶμα τὸ ἀπὸ Καλαρίτας ἐλθὼν ἐναντι τῶν Τζουμέρκων ἐπροχώρησεν εἰς Πράμαντα καὶ Μελισουργοὺς, καὶ ἔκαυσεν αὐτὰ τὰ δύο χωρία. Ὁ στρατηγὸς Γῶγος Μπακόλας ἀντιμάχεται μετ' αὐτοῦ ἀνδρείως.

Μετὰ τὴν κακηνικάως φυγὴν τοῦ νέου Ἀλῆ Πασσᾶ μαθὼν τὸ γινόμενον ὁ Ῥεσίτης μετὰ τοῦ Ἰσμαήλ Πασσᾶ τῶν Ἰωαννίνων ἀντιζήλου τοῦ ἀνδρείου Ἀλῆ Πασσᾶ, ἐξαπέστειλεν ἀπὸ Ἰωάννινα δύο χιλιάδας ἀκούραστον στράτευμα, καὶ ἐνωθὲν μετὰ τοῦ τζακισθέντος Ἀλῆ, ἐσχημάτισαν ἓνα σῶμα δυνατώτερον, καὶ ἐκίνησαν διὰ τὴν ἰδίαν τοποθεσίαν.

Οἱ Ἕλληνες στρατηγοὶ μὴν ἐλπίζοντες νὰ ἐπιστρέψῃ τόσον ὀγλύγορα ὁ ἐχθρὸς, ἔφησαν μίαν φυλακὴν πεντήκοντα στρατιωτῶν εἰς τὴν Πλάκαν, καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίασαν ἄλλας θέσεις· οἱ μὲν Σουλιῶται ἐσυντρόφευσαν τὸν πληγωθέντα στρατηγὸν τῶν εἰς τὸ χωρίον Ἀνώγι διὰ νὰ ἰατρευθῇ, οἱ δ' ἄλλοι διὰ νὰ κατασκοπήσουν τὰ κινήματα τοῦ ἀπὸ Καλαρίτας καταβάντος ἐχθρικοῦ στρατοῦ.

Ὁ ἐχθρὸς ὅπου εἶναι πανούργος, καὶ ἔχει τὴν δολιότητα καύχημα, πῶς πιάνει μὲ τὴν ἀμαξάν τὸν λαγῶν· ἐπῆγεν ἔξαφνα καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν Πλάκαν, ὅπου οἱ πενήντα ἥρωες βλέποντες τὸν ἑαυτὸν τῶν ἀδύνατον νὰ ἀντισταθῶσιν εἰς ἕνα ἐχθρὸν πολυάριθμον καὶ ἐφοδιασμένον μὲ Καβακαρίαν ἐτραβήθησαν ἀφήνωντας τὴν θέσιν ἐλευθέρων, εἰδοποίησαν ὁμῶς εὐθὺς ἀπὸ μὲν τὸ ἐν μέρος τοὺς στρατηγοὺς τῶν, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἐζήτησαν βοήθειαν ἀπὸ τὸ στρατόπεδον ὅπου ἐπολιόρκει τὴν Ἄρταν εἰς τὸ χωρίον Πέτα.

Ὁ ἐχθρὸς τόσον ἐνδυναμώμενος καὶ πνέων ἐκδικήσεως βλέπων τὸν ἑαυτὸν τοῦ κύριον τῆς τοποθεσίας ἐκείνης, ἐφοθέρησεν πρὸς ἡμᾶς μίαν εἰσβολὴν, ἕως σχεδὸν τοῦ Βάλτου καὶ αὐτοῦ τοῦ Μακρυνόρους, ἀλλ' οἱ ἀνδρεῖοι στρατηγοὶ Ἕλληνες φύσει μεγαλόψυχοι ὄντες, δὲν ἔχασαν τὴν ἀνδρείαν τῶν ἀλλὰ μᾶλλον ἐμψυχωθέντες ἀπὸ τὴν αὐθάδειαν τοῦ ἐχθροῦ, οἱ μὲν ἐκεῖσε συνήχθησαν, οἱ δὲ ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Ἄρτης ἀφήσαντες εἰς μὲν τοῦ Πέτα χωρίον τὸν υἱὸν τοῦ στρατηγοῦ Γῶγου Μπακόλα νὰ φυλάττῃ τὴν θέσιν, ἐξαπέστειλλον καὶ τὸν στρατηγὸν Γεωργάκην Βαλτινὸν εἰς Μακρινόρον πρὸς ἐνδυνάμωσιν τῆς ἐκεῖ φυλακῆς, καὶ ἔτρεξαν οἱ στρατηγοὶ Βαρνακιώτης, καὶ Καραϊσκος, ὡς αἰτοί, διὰ νὰ μετριθῶσι μὲ τὰς ἀπείρους δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἐλπίζομεν μετ' οὐ πολὺ νὰ ἀκούσωμεν τὴν καταστροφὴν του.

Δὲν εἶναι ἔξω τοῦ πρέποντος νὰ εἰπῶμεν ὅτι οἱ στρατηγοὶ μας ἤξευρον κατὰ τὰς πληροφορίας τῶν, ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἐτοιμάζετο νὰ ἔλθῃ καὶ δευτέραν φορὰν διὰ τὴν Πλάκαν, ἀλλὰ πῶς ἀνεχώρησαν ἀπ' ἐκεῖ, συμπεραίνεται νὰ ἐκολακεύθησαν ἀπὸ τὴν διανομὴν τῶν πλουσιῶν λαφύρων τῆς μάχης τῶν 27. Ἰουλλίου (ἀσθένεια ἐπιδημικὴ ὅπου κυριεύει τοὺς ὀπλοφοροῦντας) καὶ οὕτω κατὰ λάθος ἔμεινεν ἡ ἀξιόλογος αὕτη θέσις ἀνεκδυνάμωτος· ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν εἶναι τὸ πρᾶγμα, τοὺς βλέπομεν τρέχοντας μὲ μεγάλῃν ὁρμὴν, καὶ βέβαια θέλει πληρώσουν δι'

αἵματος τὸ τοιοῦτον λάθος τῶν· καὶ ὁ ἐχθρὸς ὀγλύγορα ἢ ἀργὰ θέλει εὐρεθῇ μεταννημένος διὰ τὴν τόλμην του.

Ἄλλ' ὦ ἀνδρεῖοι ἀπόγονοι τῶν Ἑλλήνων, κάθε ἡλικίας τάξεως καὶ βαθμοῦ, ἕως πότε δὲν θέλετε νὰ αἰσθανθῇτε τὴν φύσιν τοῦ πολέμου τὸν ὅποιον ἐπεχειρίσθητε· τί τρέχετε λαφυραγωγῶντες, καὶ δὲν ἀποφασίζετε νὰ ἐξοδεύσητε ὅλας σας τὰς οὐσίας εἰς προμήθειαν τοῦ πολέμου; Θάρρεῖτε πῶς τὰ πλούτη ἡμποροῦν νὰ σώσουν τὴν πατρίδα, ἢ νὰ φυλάξουν κατὰ μέτρος ἐσᾶς τοὺς ταῦτα συναθροίζοντας; δὲν μένει ἐλπίς ἀδελφοί νὰ συζήσωμεν μὲ τὸ μιὰρὸν ἔθνος τῶν τυράννων μας· αὐτοὶ ἐγνώρισαν τὴν φύσιν τοῦ Ἰεροῦ πολέμου καὶ πᾶσχουν ὅλαις δυνάμει· νὰ μᾶς ἐξολοθρεύουν ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς· ὁ πόλεμος τοῦτος πρέπει νὰ ἀποφασίσῃ ἢ τὴν ὑπαρξίν μας ἐλευθέραν καὶ ἐνδοξον, ὡς τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἢ τὸν παντελὴ ἀφανισμόν μας· τί μᾶς ὠφελοῦσι λοιπὸν τὰ πλούτη πολλὰ ἢ ὀλίγα, ἂν δὲν τὰ μεταχειρισθῶμεν εἰς τοιοῦτον Ἰερὸν πόλεμον; ἂν Νικῆσωμεν, ἡ Γλυκυτάτη Πατρίς εἶναι πλουσιωτάτη, καὶ μᾶς ζωοτροφεῖ, ἂν Νικηθῶμεν, τὰ πλούτη δι' ἡμᾶς ἄχριστα, ὅτι ἀνηλεῶς θέλει θανατωθῶμεν, καὶ αὐτὰ θέλει μείνουν εἰς τὸν ἐχθρὸν, καθὼς εἶδομεν τόσα παραδείγματα, ὅθεν πλοῦτος καὶ Ἕλληνας εἶναι δὴ ἀνὰ ἄκρον ἐναντία· καταφρονήσετε τοῦτον, καὶ οἱ μὲν καλοὶ πολῖται καὶ χωρικοὶ στοχασθῇτε πόσα κατὰ καιρὸν τυραννικῶς σᾶς ἤρπαζον οἱ ἐχθροὶ καὶ χωρηγήσετε ἕκαστος τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν Γενικὴν Κάσσαν μὲ προθυμίαν καὶ θέλησιν εἰς μόνον τοῦτον τὸν χρόνον τοῦ πολέμου. Οἱ δὲ στρατηγοὶ καὶ στρατιῶται, μὴν ἀποβλέπετε πλέον εἰς λαφύρον ὅτι ἀμαυρῶνουν τὰς ἀνδραγαθίας σας, καὶ ἐμποδίζουν τὴν προόδόν σας, ἀλλ' εἰς κάθε στρατόπεδον διωρίσατε ἕνα ἔφορον τῶν λαφύρων νὰ τὰ συνάξῃ, καὶ νὰ τὰ διαμοιρασθῇτε ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι, ἔχοντες πάντοτε κατανοῦν νὰ ἀφήσητε καὶ ἕνα μέρος διὰ τὴν Κάσσαν τὴν προμηθεύουσαν τὸν πόλεμον.

Ἄγραφα· αἱ. Αὐγούστου·

Μετὰ τὴν κρύφιον φυγὴν τῶν τούρκων ἀπὸ Καρπενίσου ὁ Κύριος Λογοθέτης Ζώτου, μετὰ τοῦ Καπᾶν. Χρίστου Σουλιώτη καὶ μετὰ τῶν ἀδελφῶν Κώστα Βελή, καὶ Κωνσταντί· Βουλπιώτη συγχροτήσαντες συμβούλιον, ἐζήτησαν τὴν συμμαχίαν τῶν Καπετάνων Γιαν-

νάκη Γιολτάση, Μπράσκα καὶ Ἀραπογιάννη, διὰ τὴν ἐλευθερώσουν τὰ ἄγραφα κατακρατούμενα ἕως τῶρα εἰς φόβον ἀπὸ μίαν ἐχθρικήν δύναμιν ὅπου ὁ ἀνάξιος Προεστὼς καὶ προδότης Τσολάκογλου εἴφερεν ἀπὸ Ἰωάννινα. Εἰς τὸ συμβούλιον τοῦτον παρευρίθησαν ἀφ' ὅλα τὰ χωρία τῶν ἀγράφων, καὶ μόνον ἔμειναν ἔξω οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Ῥενδίνης ὡς μεμολυσμένοι ἀπὸ τὴν κατοικίαν ἐκεῖσε τοῦ βδελυροῦ Τζολάκογλου, καὶ τῆς ἐχθρικῆς δυνάμεως. Μετὰ τὸ συμβούλιον, οἱ ἀδελφοὶ Βελῆς, καὶ Βουλπιώτης ἐπῆγαν εἰς τὴν Εὐρόπολιν, ἐπαρχίαν μετὰ προτρεπτικῶν Γραμμάτων, καὶ ἐν τῷ ἅμα συνήχθησαν ἀφ' ὅλα τὰ χωρία οἱ φιλελεύθεροι Ἕλληνες καὶ ἐβόησαν ὁμοθυμαδὸν· «κατεβάλλωμεν ἤδη τὸν ἐχθρὸν, ἀπερρίψαμεν τὸν ζυγόν· ὅτι ὁ Χριστὸς μετ' ἡμῶς, καὶ οὐδεὶς καθ' ἡμῶν. Οἱ Καπετᾶνοι βλέποντες ὅλην τὴν περιφέρειαν τῶν ἀγράφων σύμφωνον ἐνώθησαν μετὰ τῶν κατοίκων. Ὁ ζηλωτὴς Λογοθέτης ζώτου μετὰ τῶν εἰρημένων τριῶν Καπετάνων, Σουλιώτη, Μπράσκα καὶ Ἀραπογιάννη καὶ δύο ἀδελφῶν τοῦ Καπᾶν. Γκιολτάση καὶ μὲ ἐν σῶμα στρατοῦ, ἐκινήθησαν πρὸς τὴν Κονιαρόβρυσιν πλησίον τῆς Ῥενδίνης.

Ἡ θέσις τῶν ἐχθρῶν εἰς ταύτην τὴν στιγμήν ἦτον ὡς ἀκολουθῶς· Εἰς τὸ χωρίον Ῥενδίνης εὕρισκτο ὁ Βελήμπεης πρεμέτης μὲ 250: τούρκους καὶ μετὰ τοῦ Τζολάκογλου, εἰς τὸ χωρίον Γιανιτζοῦ, ὁ Χασάν Τομαρίτζας μὲ τούρκους πεντήκοντα εἰς τὸ Σμόκοβον, ὁ Σελίμ Γρεβενίτης καὶ Ἰσλιάμης Χατζὴ μπέντου μὲ διακοσίους πεντήκοντα· ὁ ῤηθεὶς Λογοθέτης πνέων ζήλου καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἐστοχάσθη χρέος τοῦ νὰ παρακινήσῃ τοὺς κατοίκους Ῥενδίνης νὰ ἐνωθῶσι εἰς τὰς Νικηφόρους σημαίας τοῦ τιμίου σταυροῦ, προτρέπων καὶ τοὺς τούρκους νὰ ἀναχωρήσουν. Ἀλλὰ δὲν εἰσακούσθη καὶ ἐξακολουθήσας τοῦτο δις καὶ τετράκις, καὶ μὴ ὠφελῆθεις, ἀπὸ φόβον τῶν κατοίκων καὶ ἀπὸ τὴν κακίαν τῶν ἐχθρῶν ὥρμησε μετὰ τοῦ στρατεύματος εἰς Ῥενδίναν, εὐγαλε τοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ τὰς ἐνδυναμώσεις των, καὶ ἀπὸ τὰ σπῆττα ὅπου εἶχον πιασμένα, περιορίσας αὐτοὺς εἰς τὸ ὀσπῆτιον τοῦ Τζολάκογλου, καὶ εἰς ἐν ἕτερον, τοῦ πρὸς θυγατρὸς γαμβροῦ του· τὸ ἤμυσσεν σχεδὸν τῶν κατοίκων ἔμειναν ἀποκλεισμένοι μὲ τοὺς ἐχθροὺς διὰ τὴν φυλάξουν τὰς φαμελίας των, οἱ δὲ λοιποὶ ἐνώθησαν μετὰ τῶν Νικητῶν ἀπὸ τοὺς 250 τούρκους, ὅπου εἰς Ῥενδίναν εὕρισκοντο ἔμειναν μόνον ἑκατὸν ἀποκλεισμένοι, οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον. Οἱ εἰς τὸ χωρίον

Γιανιτζοῦ ἀκούσαντες τὸν πόλεμον Ῥενδίνης κατέφυγον τρέμοντες εἰς ζητούνιον. τὴν ἰδίαν τύχην ἔλαβον καὶ οἱ εἰς τὸ Σμόκοβον εὕρισκόμενοι διεσκορπίσθησαν ἀπὸ τὸν φόβον των, ἕως εἰς τὸ Τζιζιμάση εἰς τὸν κάμπον τῆς Θεσσαλίας.

Μετὰ τὴν ἐνδοξὴν πράξιν αὐτὴν ὁ λογοθέτης ζώτου ἀφήσας μέρος στρατιωτῶν εἰς πολιορκίαν τῶν ἐχθρῶν ἐν Ῥενδίνῃ, ἐφέρθη εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Βουνοῦ διὰ τὴν ἐλκύσῃ καὶ νὰ διεγείρῃ τοὺς ῥιζιώτας καὶ ἔπειτα τοὺς τοῦ κάμπου χωρικούς. Ὑπακούσαντες παρευθὺς οἱ ῥιζιώται, ἐτράβησαν τὰς φαμελίας των εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη καὶ ἔλαβον τὰ ὅπλα· μὲ τοιαύτην εὐκολίαν ἐλευθερώθησαν τὰ ἄγραφα καὶ δὲν ἔμεινεν εἰμὴ ὁ ἀποκλεισμένος ἀδύνατος ἐχθρὸς ἐν Ῥενδίνῃ εἰς τὸ καταφύγιον τοῦ ὁμοφρόνου του τζουλάκογλου, ὅστις δὲν θέλει βαστάξῃ ἐπὶ πολὺ, ἐλπίζεται ἡγλίγορα νὰ ἐνθουσιασθῶσι καὶ οἱ Θεσσαλαεῖς.

Δερβένια· 31 Ἰουλίου.

Ἀπὸ ἀξιοπίστους εἰδήσεις μαυθάνομεν ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος ἀφανίσθη ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὸ Ἀρχιπέλαγος, καὶ οὕτως ἡ φοβερά θαλάσσιος δύναμις τοῦ τυράννου μας ἔγεινε παλίνιον τῶν ἐμπορικῶν πλοίων τῶν θαλασσίων ἀιτῶν, καὶ ἀνδρείων ἡρώων Ἑλλήνων.

Λεβαδιά· 3 Αὐγούστου.

Εἰς τὰς 2. τοῦ παρόντος πρὸς τὸ ξημέρωμα τῶν 3. Ὁ στρατηγὸς Ὀδυσσεὺς Ἀνδρίτζου, μὲ 2. χιλιάδας ἐκλεκτοὺς στρατιώτας ἐμβῆκεν εἰς ταύτην τὴν πόλιν διὰ νυκτὸς, καὶ κατετρόμαξε τοὺς ἐδῶ εὕρισκομένους τούρκους ἡλευθέρωσεν ἕως : 500 : ψυχὰς χριστιανῶν ὅπου ἐκινδύνευσεν ἡ ζωὴ των· μετὰξὺ τούτων ἡλευθερώθη καὶ ὁ φιλογενὴς Ἰωάννης στάμου λογοθέτης, εἰς τῶν καλῶς προστευσάντων· οἱ τοῦρκοι εἰς τοιοῦτον ἀνέλπιστον συμβεβηκὸς ἔμειναν πολλοὶ θυσία τῆς δικαίας ἐκδικήσεως τῶν Νικητῶν. Ἔως διακόσιοι παρεδόθησαν ῥύψαντες τὰ ὅπλα, καὶ οἱ λοιποὶ τὸν ἀριθμὸν ἑπτακόσιοι σχεδὸν ἐσφαλήθησαν εἰς τὸ σισαθρωμένον φρούριον χωρὶς προμήθειαν τροφῶν ἐπῆραν μαζήτους μερικοὺς χριστιανούς καὶ τὸν φιλογενέστατον Νικόλαον Νάκον, μὴ ἡμπορέσαντα νὰ φύγῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας των, διὰ τὸ σῶμα.

τώδες καὶ γήρεόν του· εἰς ταύτην τὴν περίστασιν ὁ Καπετᾶνος χρίστος Παλάσκας μετὰ 40 ἀκολουθῶν του ἐνώθη αὐτοθελήτως μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Ὀδυσσεύς εὐρισκόμενος πρὸ καιροῦ μετὰ τῶν ἐχθρῶν ἀέκων καὶ μὴ βουλόμενος, καὶ ζητῶν εὐκαιρίαν νὰ σεβασθῇ τὰς σημαίας τοῦ ἔθνους. Μετὰ τὴν Νίκην αὐτὴν ὁ στρατηγὸς Ὀδυσσεὺς ἐδιώρησε 500 ἐκ τοῦ στρατοῦτου νὰ βαστῇ τὴν πολιορκίαν τοῦ φρουρίου. τοὺς δὲ λοιποὺς ἐστειλεν εἰς τὴν τοποθεσίαν τῆς Πέτρας διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὸ ἀπέρασμα, ἂν κατὰ τύχην ἤθελε στοχασθῇ ὁ Ἱμέρ βριόνης ν' ἀπεράσῃ ἐδῶθεν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ὅπου εὐρίσκεται.

Πολιορκία τοῦ Ναυπάκτου 8 Αὐγούστου.

Ἀπὸ ἓναν αἰχμάλωτον ὅπου ἐπιάσαμεν εὐγέγοντα ἀπὸ τὸ Κάστρον, μανθάνομεν ὅτι ἓνας δορυφόρος τοῦ Ἰσοῦφ Πασσᾶ ἀπέρασεν ἀπὸ Πατρὰν μὲ Γράμματα, ὁ αὐτὸς γυρίζοντας μὲ τὰς ἀποκρίσεις διὰ τὰ Καστέλια ὁμοῦ καὶ μὲ ἄλλους, τοὺς ἐκτύπησεν ὁ στρατηγὸς Μακρὺς ἐφρόνευσεν 17. καὶ τέσσαρες μόνοι ἠμπόρεσαν νὰ ἐμβουν εἰς τὸ Καστέλιον.

Ἀγραφα· 8· Αὐγούστου.

Ὁ Μαχμούτ Πασσᾶς Δραμαλῆς, μανθὼν εἰς Λάρισσαν τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐπαρχίας μας, ἐστράτευσεν ἐναντίον μας· οἱ Καπετᾶνοι Κωνστας Μπουκουβάλας, καὶ σταμούλης Γάτζος, μετὰ τοῦ Κωνστα βελῆ, καὶ Βουλπιώτη εὐρισκόμενοι εἰς τὸ σύνορον Φαναρίου ἐπολέμησαν δις, καὶ εὐδοκίμησαν θαυμασιώτατα, καίωντες καὶ δύο τουρκοχώρια, Λοξάδα καὶ Φράγκου ὀνομαζόμενα· εἰς τὴν τρίτην μάχην ὅμως εἰς τὸ χωρίον ὀνομαζόμενον Μπλάσδου διπλασιάσας ὁ ἐχθρὸς τὰς δυνάμεις του, μὲ ὅλην τὴν γενναίαν ἀντίστασιν τῶν Ἑλλήνων, διὰ νὰ ἐλειψεν ἀπὸ τὴν θέσιν του ὁ Καπετᾶνος σταμούλης Γάτζος ὑπερίσχυσεν ὁ ἐχθρὸς, καὶ οὕτω ἐτραβήχθησαν οἱ ἰδικοὶ μας ἀφήνωντες τὸ χωρίον ἄδειον ἀπὸ κατοίκους, τὸ ὅποῖον ἐγινε παρὰνάλωμα τῆς μανίας τῶν ἐχθρῶν, οἱ χωρικοὶ ὅπου ἐσύνθετον μέρος τοῦ στρατοῦ, ἀσυνήθιστοι βλέποντες καὶ τὴν ὁρμὴν τῶν ἐχθρῶν, ἔτρεζον νὰ παραμερήσουν τὰς φεμελίας των ὁ ἐχθρὸς εὐρίσκων εὐκαιρίαν ἐκαυσεν ἄλλα τρία χωρία τῆς εὐροπόλειως καὶ διευθύνετο πρὸς ρενδιναν. Ὁ Λογο-

θέτης περιφέρεται ὅθεν εἶναι κίνδυνος διὰ νὰ ἀσφαλῇ τὰς φεμελίας. Οἱ Ἕλληνες στρατιῶται καὶ κάτοικοι συνάζονται ἀφ' ὅλας τὰς θέσεις εἰς τὰ δυνατώτερα μέρη διὰ νὰ συγκροτήσουν μάχην Γενικὴν, καὶ ἐλπίζομεν νὰ καταστραφῇ ὀγλίγορα ὁ ἐχθρὸς· εἶναι ἀναμφίβολον ὅτι ἡ ὁρμὴ τοῦ ἐχθροῦ μας ἡὔρεν εἰς τὴν ἀρχὴν χωρὶς προπαρασκευὴν. Ἰσως πολεμῶν καὶ μετ' ἀργυρίου προὔξινῃσι φθορὰν οὐκ ὀλίγην εἰς τὴν ἐπαρχίαν μας· δὲν λειπούμεθα ὅμως, τὴν ἐλευθερίαν μας θέλομεν, τὰ δὲ πλοῦτη ὡς ἀποκτηθέντα ὑπὸ τὴν τυραννίαν, ἃς ἀπολεσθῶσι μαζὴ με αὐτὴν.

№ 2.

(Ἑφημερίς αἰτωλική)

Μεσολόγγι 15: αὐγούστου: 1821:

Μακρυνόρος :8: αὐγούστου.

Ἀπὸ πληροφορίαν τοῦ στρατοῦ τῶν τζουμέρκων μαθαίνωμεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς δυνατὸς ἀπὸ 2: χιλιάδες στράτευμα, τὴν πέμπτην 4: τρέχοντος, ἀντιπαρετάχθη εἰς μάχην εἰς τὴν θέσιν ὀνόματι σταυρὸς εἰς τὸ χωρίον Θωδωριανὰ ἐναντίον τοῦ καπετᾶν Γώγου Μπακόλα, ὅπου εὐρέθη ἐκεῖ, καὶ πολεμήσαντες ἕως τὰς 10: ὥρας τῆς ἡμέρας ἐκινδύνευσεν, ἀλλ' ἐφθασεν ὁ ἀγιουτάντες Μούρκιος μὲ διακοσίους ἀκαρνάνας ἐκ τοῦ στρατοπέδου τῆς ἄρτας, ὁμοίως καὶ ὁ καπετᾶν Γιαννάκης βράγκος ἀπὸ τὰ πλησιόχωρα μέρη, ἐνιδυναμώθησαν, ἐκτύπησαν τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἀπὸ τὰ ὀπίσθια, καὶ τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν.

Τρόπαια τῆς μικρᾶς ταύτης μάχης ἐστάθησαν, τρεῖς σημαῖαι, δεκαοκτὼ φονευμένοι, τρεῖς αἰχμάλωτοι, δεκαεπτὰ ἄλογα, πιστόλαις καὶ γιαταγάνια ἀργυρόχρυσα εἰς γροσίων δέκα χιλιάδας, τὰ ὅποια διεμοιράσθησαν εἰς τοὺς Νικητάς.

Τὸ ἑσπέρας τῶν 5: τρέχοντος ἐφθασαν ἐκεῖ καὶ οἱ στρατιγοὶ βαρνακιώτης καὶ καραϊσκος καὶ πλέον προσμένωμεν νὰ εἰδῶμεν τὴν γενικὴν μάχην ὅπου θέλει συγκροτιθῇ, εἰμεθα ἐνελπείς ὅμως ὅτι ὅλοι ὅσοι ἐμβήκαν εἰς τὸ χωρίον Θωδώριαναν, νὰ ἀφήσουν ἐκεῖ τὰ πτώματά των.

Τὸ κάστρον τῶν πέντε πηγαδίων πολυορκεῖται ἀπὸ τοὺς σουλιότας ἐπτακόσιοι τούτων τῶν ἡρώων ἐκατέβησαν πάλιν πλησίον τῆς ἄρτας καὶ ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὴν στριβίνα χωρίον ἀπέχον ὥρας τρεῖς· τὸ κίνημα τοῦτο ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ ἐνδυναμωθῇ ἡ πολυορκία τῆς ἄρτας διακόσιοι σουλιῶται ἐπῆγαν πρὸς βοήθειαν τοῦ ἐν τζουμέρκω στρατοῦ.

Μεσαλόγγι. 12: αὐγούστου·

Ἀπὸ πληροφορίαν στοματικὴν ὑποκειμένων ἐλθόντων ἀπὸ ἄγραφα μαθαίνωμεν ὅτι ὁ Καπετάνος κατατάσιος τῆς βεβρόϊας εὐγῆκεν περὶ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ πηνιοῦ πλησίον τοῦ γεφιρίου μπαπὰ, καὶ ἔλαυσεν δύο χωρία κατηκημένα ἀπὸ τούρκους κησυρλιὰ ὀνομαζόμενα· ἔπειτα ὅπου ἐπολέμησε μὲ τούτους καὶ τοὺς ἐσύντριψεν· τοῦτο μαθαίνωντας ὁ Μαχμούτ πασιὰς δραμαλῆς ὅπου εὐρίσκετο προχωριμένος εἰς ἄγραφα ἕως εἰς καστανιὰ καὶ μέγα νεοχωρὶ ἔφυγεν καὶ ἐπῆγεν εἰς τζαμάση διὰ νὰ καταφθάσῃ ἰσως πρὸς βοήθειαν ἐκείνων τῶν μερῶν ἐναντίον τοῦ καπετάν κατατάσου ἀπὸ τιμὴν χανλὶ χωρίον πλησίον Δομοκοῦ ἐπῆγαν μερικοὶ τούρκοι καὶ ἔπασαν εἰς δύο χωρία τὸ ἐν γαίτζα τῶν ἀγράφων καὶ τὸ ἄλλο τῶν πατρατζικιτῶν ὀνομαζόμενον ἀσβέστη καὶ τὰ κατέκαυσαν, οἱ κάτοικοι τούτων ἐπρόφθασαν καὶ ἐφύλαξαν τὴν ζωὴν των τὰ ζῶα τοὺς ὅμως καὶ ὅλα τὰ πράγματά τοὺς ἐχάθησαν.

Τὰ τῶν ἀγράφων λεηλατησθέντα χωρία ἐν ὅσῳ ἐστάθη ἐκεῖ τὸ στράτευμα τοῦ δραμαλῆ μετρεῖται εἰς δεκατρία, δὲν ἔχομεν ὁμως πληροφορίαν διὰ τὰς ὀνομασίας των.

13. τοῦ αὐτοῦ·

Πληροφορούμεθα ὅτι ὁ πασιὰς δραμαλῆς νὰ ἀπάντησεν εἰς δρόμον ἀνθίστασιν, εἰς ἄγραφα ἀπὸ τὸ ἐλληνικὸν σῶμα ὅπου ἐσυνάχθη, καὶ κτυπηθεὶς δυνατὰ ἄφησεν τὰς θέσεις του καὶ ἐπῆγεν διὰ τὴν λάρισσαν· λέγουσιν ὅτι ὁ καπετάνος ἐκεῖνος ὅπου ἔλειψεν ἀπὸ τὴν θέσιν του εἰς τὰ αὐτὰ μέρη νὰ ἐκερδήθη ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς μὲ 30 : χιλιάδες γρόσια· ἂν τοῦτο ἀληθεύει μᾶς φαίνεται παρὰ ξενὸν νὰ εὐρίσκωνται μεταξὺ τῶν ἐλλήνων χριστιανῶν τοιοῦτοι ἀσεβεῖς ὅπου νὰ βοηθῶσι τοὺς τυράννους ἐναντίον τῆς σωτηρίας τοῦ γένους των, καὶ νὰ κυριεύωνται ἀπὸ χρήματα ὅπου αὔριον οἱ ἴδιοι τύραννοι θέλουν τοὺς τα πᾶρη ἀφ' οὗ τοὺς κάμουν νὰ δοκιμάσουν τὸν πλέον σκληρὸν θάνατον. —

Ἀνατολικῶν : 14 : τοῦ αὐτοῦ·

Τὴν ἀπερασμένην εὐδομάδα ἦλθεν ἐδῶ μία μικρὴ βάρκα ἀπὸ πρέβειζαν μὲ γράμματα τοῦ βρετανικοῦ γενικοῦ κονσόλου πρὸς τὸν ἐδῶ ὑποκόσουλόν καὶ τὴν ἴδιαν ἡμέραν ἐμίσευσεν μὲ τὰς ἀποκρίσεις· ὑποπεύεται νὰ ἦτον αὕτη μία βάρκα ἀπὸ τῶν στόλων τοῦ καπετανάμπτη καὶ ἦλθεν ἰσως κατάσκοπος. —

Μαθαίνομεν ὅτι εἰς ζάκινθον εὐρίσκεται μία βάρκα : μὲ : 18 : τούρκους προερχομένους ἀπὸ μωθώνην καὶ ζητοῦν ἐφόδια πολεμικὰ ἀπὸ τὴν ἐκεῖ διήκησιν.

14 : αὐγούστου :

Ἀντίγραφον μιᾶς γραφῆς ἐκ τῶν περὶ μικρῶν νήσων τῶν : 12 : αὐγούστου. —

Χθὲς ἔφθασεν εἰς ζάκινθον ἡ ἀουστριακὴ φριγάδα μὲ τὴν γολέταν ὅπου ἀπὸ ἐκεῖ ἔχον μησεύσαι, χωρὶς νὰ εἰξεύρωμεν διὰ ποῦ· μαθαίνομεν ὅτι ἔρχονται ἀπὸ τὸ μέρος ἄρτας (διωρθωμένον εἰς : πῆρτας :), ὅπου ἦτον ἐν ἀουστριακὸν πλοῖον μὲ ζωτροφίας διὰ νὰ πηγαίῃ τῶν ἐν τῇ πάτρα τουρκῶν· καὶ τὸ ἐμπόδισαν τὰ ἐλληνικὰ πλοῖα, καὶ τὰ ἄνωθεν ἀουστριακὰ ἐπῆγαν καὶ ἐπῆραν αὐτὸ τὸ φορτομένον πλοῖον καὶ τὸ ἐσυντρόφευσαν ὑποκάτω εἰς τὸ κάστρον τῆς πάτρας καὶ ἔπειτα ἐμίσευσαν διὰ ζάκινθον· τὴν στηγμὴν ταύτην τὰ εἰρημένα δύο αὐτωκρατορικὰ ἄρμαμένα συντροφευμένα καὶ μὲ δύο μπρίκια τῆς ἰδίας σημαίας ἔκαμαν πανιὰ διὰ τὸν λεβάντε· μᾶς φαίνεται παρὰ ξενὸν ὅπου τὰ αὐτὰ δύο αὐτοκρατωρικὰ πλοῖα νὰ φαίρωνται πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἐχθρικῶς ἐναντίον τῆς οὐδετερότητος καὶ βοηθοῦν κακοτρόπους πραγματευτὰς ὅπου δὲν εἶναι καὶ ὑπηκοὶ των· διὰ νὰ ἐμβάζουν τροφάς· εἰς φρούρια πολυορκεύμενα πρὸς τυράννους ἐχθροὺς τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος : —

Ἐν ἀουστριακὸν ἐμπορικὸν πλοῖον ἔφθασεν χθὲς εἰς ζάκινθον προερχόμενον ἀπὸ Κωνσταντινουπόλιν διὰ ἡμέρας 14 : διηγεῖται ὅτι ὁ ἐκεῖ πρέσβεις ῥωσίας ἦτον ἱμβαρκάτος εἰς τρία ἀουστριακὰ πλοῖα διὰ νὰ μισεύσῃ, ἀφήσας ἐπίτροπόν του τὸν πρέσβην τῆς ἀουστρίας ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν σουλτάνον φερμάνι διὰ νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ στενὸν εἰσέλευτος καὶ ἔλαβεν εἰς ἀπόκρισιν ὅτι ἡ πόρτα δὲν ἀγαπᾷ νὰ φύγῃ· ἀλλὰ θέλει τὴν φιλίαν του· καὶ ὅτι φερμάνι δὲν ἡμπορεῖ νὰ δώσῃ ἐπειδὴ δὲν τὸν

διώκει· ὁ πρέσβεις ἐζήτησεν ἐκ νέου νὰ δωθῇ προσταγὴ εἰς τὰ κάστρη νὰ μὴ τὸν πειράξουν καὶ ἔλαβεν ἀπόκρησιν ὅτι ἡ αὐτὴ προσταγὴ ἐδῶθη καὶ οὕτως ἐπρόσμεναν καιρὸν ἀρμόδιον διὰ νὰ εὖγη ἢ πρὸς τὸ μέρος τῆς μαύρης θαλάσσης ἢ πρὸς τὸ μέρος τοῦ λεβάντε· εἰς Ἰκωνσταντινούπολιν ἄδεται λόγος ὅτι ἡ ῥωσικὴ αὐλὴ ἔκαμεν πρὸς τὸν σουλτάνον ἐπτὰ ζητήματα δεινὰ, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ : 5 : μόνον ἐσυμφωνήθησαν εἶναι ὅλως ἄγνωστα¹ ἓν ἐκ τῶν συμφωνηθέντων λέγουν νὰ ᾔηται· τὸ νὰ γένῃ ἓνα περιγυιπᾶτον ἐλληνικὸν μὲ τὴν ἐλευθερίαν τῶν νόμων καὶ τῆς θρησκείας των· ἄμποτε νὰ ἀληθεύῃ καθὼς πρέπει νὰ ᾔηται ἀληθινόν, καὶ λοιπὸν πρέπει νὰ σταθῶμεν ἀνδρείοι καὶ σταθεροὶ εἰς τὸ ἔργον ὅπου ἀρχήσαμεν διὰ νὰ τελειώσωσι κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ γένους· τὰ πράγματα τοῦ μωρέως πηγαίνουν κάλιστα ἢ Μωνοθεσιᾶ καὶ νεόκαστρον παρεδῶθησαν κατὰ σειρὰν, ἄμποτες νὰ πηγαίνουν καὶ τὰ τῆς ἡπείρου οὕτως· ἀπὸ πληροφορίας στοματικᾶς ἐκ τῶν ἀπὸ τὰ μέρη τοῦ βάλτου προσερχομένων μανθάνομεν νὰ ἔγειναν διάφοροι ἀκροβολισμοὶ μεταξὺ τῶν ἐδικῶν μας καὶ τῶν εἰς τζουμέρκα ἐμβάντων τούρκων πάντοτε ἔλαβον τὴν ἀρχήν· οἱ ἰδιοὶ μας λέγουσι νὰ ἔχουν ασφαλισμένους τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὰ ρεύματα καὶ κοιλάδας τῶν βουνῶν καὶ ὅτι εἶναι ἀναμφίβολος ἡ καταστροφή των μᾶς λείπουν εἰδήσεις τοῦ στρατοπέδου διὰ νὰ ἰξεύρωμεν καταλεπτῶς τί γίνεται : —

Ἔγραφα χωρίον μουρέλου : 4 : αὐγούστου :

Τὸ πατρατζικὴ εὐρίσκεται ἀκόμη ἀκίνητον ἐπειδὴ ὁ τελεχὰ φείζος μπίεις ἐκ τοῦ στρατοῦ ὁμέρπασιας ὅπου μετὰ πεντακοσίων τουρκῶν ἐπλάκωσεν αὐτὴν τὴν πόλιν ἔγραψεν πρὸς τοὺς τούρκους συμμάχους τῶν σουλιῶτων ἄγον βασιάρην καὶ ταῖρ ἀμπάζην ὅτι εὐχαριστεῖται νὰ ἐνωθῇ μὲ τὸ ἀληπασαλίτικον σήστυμα καὶ περιμένεται ἀπόκρησις.

Ἔταιρα : 7* : αὐγούστου :

Εἰς ἓν συμβούλιον ὅπου ἔγινεν μεταξὺ φιλογενούς τινός τοῦ καπετάνου καλτζοδήμου καὶ τοῦ καπετάνου μήτζου κοντογιάννη ἀπεφασίσθη νὰ σταλθῇ ὁ κοντογιάννης εἰς τὸν τελεχάμπειν καὶ νὰ ζητήσῃ

¹ Ἔπονται διαγεγραμμένα αἱ λέξεις ἀληθινόν, καὶ λοιπὸν πρέπει νὰ σταθῶ

* Προηγείται ὁ ἀριθμὸς 4 διεσβεσμένος.

τὴν ἀπόφασίν του, περὶ τοῦ κινήματός του· τοῦτος ἔκαμεν προβλήματα τὰ ὁποῖα ἐστάλθησαν μὲ ἐπὶ τούτῳ ἄνθρωπον πρὸς τὸν ἄγον καὶ ταῖρ ἀμπάζην, καὶ προσμένεται ἀπόκρησις τὰ προβλήματα ταῦτα ἀποβλέπουσι εἰς χρήματα, δηλ : λέγει ὅτι ἔχει νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ διάφορα μέρη καὶ ζητεῖ τὴν ἄδειαν καὶ εὐκολίαν νὰ τὰ συνάξῃ· ἔχει νὰ λάβῃ καὶ μιστοὺς ἀπὸ τὸν χουσεῖν πασιὰ καὶ ζητεῖ νὰ τὸν ὑποσχεθῶσι καὶ αὐτὰ καὶ νὰ τοῦ πληρωθοῦν ἀπὸ τὸ παρτίδον τοῦ ἀληπασιὰ· ὑπόσχετῃ δὲ ἀντ' αὐτῶν νὰ συνάξῃ ὅλους τοὺς ἀρβανήτας ὅπου εἶναι διασκορπισμένοι εἰς Θεσαλίαν νὰ κάμῃ ἓνα σῶμα μεγάλον καὶ νὰ παστρεύσῃ τὴν λάρησαν ἀπὸ τοὺς τούρκους κονιάρους ἕως μέτζοβον· νὰ καταπῆσῃ τὸν ἡμέρ πασιὰ νὰ κλίνη πρὸς τούτο τὸ μέρος εἰδὲ μὴ ἡμπορεῖ νὰ τραβῆσῃ εἰς τὸ μέρος του ὅλον τὸ στράτευμα ὅπου ἔχει ὁ ἡμερπασιάς, καὶ νὰ τὸν ἀφήσῃ μὲ μόνον πεντακοσίους γκέγκηδας τὸ δὲ λοιπὸν στράτευμά τοῦ πασιὰ τούτου νὰ τὸ τραβῆσῃ αὐτὸς πρὸς ἑαυτόν· τοιαῦτα εἶναι τὰ προβλήματα καὶ αἱ ὑποσχέσεις τοῦ τελεχάμπειν καὶ εἴθε νὰ εὗγουν εἰς καλὴν ἔκβασιν. Ἐν τοσοῦτῳ ἐπειδὴ μερικοὶ τούρκοι κονιάρη ἔκαυσαν τὸ χωρίον κάιτζα εἰς τὴν ἐπαρχίαν μας ὁ καπετάνος μήτζος κοντογιάννης ἔλαβεν αἰτίαν νὰ συνάξῃ τοὺς ἀνθρώπους του καὶ ἐτοιμαζώμεθα, ἔδωκεν καὶ ὁ τελεχάμπεις ἄδειαν εἰς τὰ χωρία νὰ κτυποῦν τοὺς κονιάρους καὶ ζουρμπάδαις καὶ νὰ μὴ δέχονται κανένα νὰ προχωρήσῃ : —

Γραφὴ μικρὴ : Μεσολόγγι : 14 αὐγούστου :

Μεγάλαι φαίνονται αἱ ὑποσχέσεις τοῦ τυρανίσκου τελεχάμπειν καὶ ἀμφιβάλομεν διὰ αὐτὰς νὰ μὴν εἶναι εἰλικρινεῖς καὶ τόσον περισσότερον διστάζομεν εἰς τὰς τοιαύτας προτάσεις ὅσον ὁ τελεχὰς ὑπόσχεται νὰ γίνῃ ἀκόλουθως τοῦ ἀληπασιὰ διότι εἰξεύρομεν· ὅτι αὐτὸς ἐστάθη ὁ πρῶτος ὅπου ἀπειστάτησεν ἀπὸ τὴν ὑποταγὴν τοῦ ἀλῆ πασιὰ δὴ μίνες σχεδὸν πρὶν τὸν πολιορκίσουν καὶ διορισμένος ἀπὸ τὸν ἴδιον διηκητὴν εἰς τὸ φρούριον τῆς ναυπάκτου ἐσυμφώνησε μὲ τὸν μπαμπᾶ πασιὰ καὶ τοῦ παρέδωκε τὸ κάστρον φανεῖς ὁ πρῶτος ἀποστάτης ὅπου ἔδωκεν τὸ κακὸν παράδειγμα ἐναντίον τοῦ ἀληπασιὰ· ἰξεύρωμεν πρὸς τούτοις ὅτι αὐτὸς χαίρεται ὑπόλειψιν πλησίον τοῦ ῥεσίτ πασιὰ καὶ εἶναι πολλὰ προσκολλημένος μὲ τὸν ἡμέρ Πασιὰ ἴσως νὰ ᾔηται καὶ συγγενεῖς του· παράξενον λοιπὸν ἤθελε εἶναι ὅτι αὐτὸς νὰ καταφρονήσῃ τοὺς

ἀρχηστρατήγους τοῦ σουλτάνου του διὰ προτροπῆς τῶν γραικῶν καὶ νὰ ἐνωθῇ μὲ ἐκείνον τὸν ὁποῖον ἐπιβουλεύθη καὶ ὅπου καλῶς ἐγνωρίζει τὸν χαρακτήρα του, ἤθελε εἶναι καὶ μία χεῖρα τοῦ νὰ τοῦ ὑποσχεθῶσι μισθοὺς θεμελιωμένους εἰς μόνον τὸν λόγον του καὶ βοήθειαν διὰ νὰ συνάξῃ μετρίτᾳ ἀδίκως ἀπὸ πτωχοὺς χωρικοὺς κατὰ τὸν τρόπον ἐκείνον ὅπου ὑπὸ τὴν τυραννίαν ἐμεταχειρίζοντο οἱ τοιοῦτοι τυραννισκοὶ καὶ ἐγύμνωσαν τοὺς πτωχοὺς ἂν ἀληθῶς ἔχει νὰ λαμβάνῃ αἱ ἀπόδειξαις του τοῦ δίδουν δικαιολόγημα χωρὶς νὰ ἔχῃ χρεῖαν ἀπὸ ἐπὶ τούτῳ συνθήκην βιαζόμεθα λοιπὸν νὰ συμπεράνομεν ὅτι εἰς αὐτὰ τὰ προβλήματα νὰ ἦναι κρῦφιον τί ὅπου ἡ δόλιος πολυτικὴ τῶν τουρκῶν μηχανεύεται καὶ ἴσως νὰ ἦναι πανουργία τοῦ ἰδίου ἡμέρ πασιὰ διὰ νὰ ἀπατηθοῦν οἱ γραικοὶ καὶ νὰ σχηματισθῇ τοιοῦτον τρόπος ἐν σῶμα εἰς θεσσαλίαν ἀρχιγοῦντος τοῦ τελεχᾶ διὰ νὰ δυσκολεύσουν περισσότερο τὰ κινήματά μας καὶ νὰ ληλατήσουν καθὼς ἐκεῖνος ἔκαμαν εἰς τὰ μέρη Λιβαδίας καὶ Ἀθηνῶν ὅτι εἶναι ἀδύνατον αὐτοὶ ὅπου εἶναι τόσοι θρήσκοι εἰς τὴν πλάνην τους, νὰ ἐνεργήσουν ἐκ συμφώνου μὲ χριστιανοὺς ἐναντίον τοῦ τυράννου βασιλέως των ὅπου τὸν σέβονται ὡς ἱερόν τι.

Ὁ ἐκδότης

15 : τοῦ αὐτοῦ. —

Ἀπὸ πληροφορίας πλοίου ἐλθόντος σήμερον ἀπὸ κανδύλων (μέρος τοῦ Ξερομέρου παραθαλάσιον) μαθαίνωμεν ὅτι ὁ πρῶν ναυπάρχτου καὶ ἄρτας μητροπολίτης κύριος πορφύριος ἐξωρισθεὶς κατὰ τὸν παρελθόντα φευρούριον εἰς τὸ ὄρος τοῦ ἄθως ἀπέρρασεν κατ' αὐτὰς ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος προσερχόμενος ἀπὸ τζερίγον· ἄραξεν εἰς ἓνα μέρος ἐκεῖ πλησίον λάσπην ὀνομαζόμενον καὶ ἔπειτα ἀκολούθησεν τὸ ταξιδίον του διὰ ἀγία μαῦραν ὁ ἐρχομὸς τοῦ φιλογένους τούτου πατριώτου εἰς τούτα τὰ μέρη φαίνεται νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὸ νὰ ἀπεράσῃ εἰς τὸ στρατόπεδον τὸ πολιορκοῦν τὴν ἄρταν : —

Ἀπὸ ἓνα μαρτίγον καίφαληναῖον ἐλθὼν σήμερον ἀπὸ ὕδραν διὰ ἡμέρας ὀκτὼ μαθαίνωμεν ὅτι ὁ ἐν σμύρνης ῥωσικὸς κόνσολας κύριος Δεστούνης παρέτησεν ἐκεῖνην τὴν πόλιν καὶ ἦλθεν εἰς τζερίγον ὅθεν φαίνεται νὰ ἔχῃ στοχασμὸν νὰ ἀπεράσῃ διὰ λιθόρνον : —

Τῇ αὐτῇ : —

Ἐνας ἄλλος ἀκροβολισμός ἐγένεν εἰς τὸ χωρίον σχορέτζιανα τῶν τζουμέρκων μὲ νίκην τῶν ἰδικῶν μας μάλιστα ἐλευθερώθησαν ἕως διακόσιαι χριστιανικαὶ φαμίλιαι ὅπου εἶχον σφαλησθῇ ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὸ βουνὸν τῆς ἄγναντας : —

Νο 7.

Ἐφημερίδες αἰτωλικῇ

Μεσολόγγι τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1821.

Τῇ 6 76ρίου.

Ὁ Ἐχθρικός στόλος σήμερον φένηται διευθυνόμενος πρὸς τὸν λιμένα μας, καὶ ἴσως ἔχει σκοπὸν νὰ ἐμβῇ εἰς Πάτραν.

Τὸ βασιλάδι ἄρματώθη μὲ 4 κανόνια καὶ 50 ἄνθρώπους, ὥστε ἀπὸ τὸ μέρος τῆς θαλάσσης δὲν ἔχομεν τὸν παραμικρὸν φόβον.

Ὁ καπετὰν Χρήστος παλάσκας ἀπὸ Γαλαξίδι μὲ γραφὴν του 2. τοῦ τρέχοντος, μᾶς περιγράφῃ μίαν μάχην τῶν θερμπούλων· διάφορον τρόπον τινὰ ἀπὸ τὴν περιγραφὴν τοῦ στρατηγοῦ Ὀδυσσεύς, ὅπου ἐκθέσαμεν εἰς τὸν ἕκτον ἀριθμὸν τῆς παρούσης ἐφημερίδος, ὥστε δὲν ἤμποροῦμεν νὰ ἐνοήσωμεν ἂν εἶναι ἐκεῖνοι ἡ μάχη τῶν 25. αὐγούστου, ἢ ἄλλη νεωτέρα. Ἴδοῦ ὅλον τὸ περιεχόμενον τῆς γραφῆς.

Κύριοι καπετάνοι, Δημήτριε Μακρῇ, κώστα σιαδήμα, κώστα Χορμόβα, καὶ λοιποὶ ἀδελφοί.

Μετὰ τὴν ἐρώτησιν τῆς υἱείας σας, σᾶς δίδω τὴν χαροποιὰν εἰδήσιν, διὰ τὴν τέλειαν νίκην ὅπου ἐκάμαμεν κατὰ των τυράννων. — Ὁ μπαϊράμ πασιᾶς, μαζὴ καὶ σὰν ἀλῆ πασιᾶς καὶ μεμῆς πασιᾶς, ἔρχονταν μὲ ἑπτὰ χιλιάδας, νὰ περάσουν διὰ Λιβαδίαν· εἰς τὴν φουντάναν ὅμως οἱ καπετάνοι Γκούρας καὶ μπόζγος, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Διοβουνιώτη τοὺς ἐκτύπησαν τόσοι καλὰ, ὥστε εἰς ὀλύγην ὥραν ἐδώθησαν εἰς φυγὴν, ἀφίνωντας εἰς τὰς χεῖρας μας ἀμέτρητους σκοτωμένους, πολλοὺς σκλάβους, ὑπὲρ τὰ χίλια ἄλογα, δύο τόπια, πολλὰ

μπακράκια, τὰ τζιατήριά τους, καὶ ὅλα ἀμαξιά τους φορτωμένα ἀπὸ ἐφόδια τοῦ πολέμου, καὶ ζωοτροφίαν τους· καὶ οἱ δύο πασιάδες ἔδωσαν τὰ κόλα ἐν τῇ ἐρήμῳ· ὁ δὲ μπακράμ πασιάς μὲ τὰ συντρίμματα τοῦ ἀσκεριοῦ του κατέφυγεν εἰς τὰ χωρία Ζητούνλου.

Ὁ ἀδελφός σας
καπετὰν **Χρῆστος παλάσκας**.

7 Σεπτεμβρίου.

Ὁ Ἐχθρικός στόλος ἀπέρασιν σήμερον ἀπ' ἐδῶ, καὶ ἐμβήκεν εἰς τὸν κόλπον τῆς Πάτρας, συνηστάμενος εἰς πλοία 29· μὲ ὅλην τὴν ἡσυχίαν χωρὶς νὰ πειράξῃ τίποτε· ἤμπορεῖ νὰ εἰπῇ τις, ὅτι μὲ τοιαύτην ἀδιαφορίαν ἀπέρασεν, ὡς νὰ εἶτον φιλικὰ πλοῖα. — Εἰς τὰς

8. 76ρίου· ἀπέρασαν καὶ ἕτερα δύο πλοῖα Ἐχθρικά καὶ ἐμβήκαν εἰς Πάτραν.—

Πολιορκία τῆς Ναυπάκτου. 8 76ρίου.

Τὰ τέσσαρα πλοῖα τῶν Ἑλλήνων, ὅπου ἐπολιορκούσαν διὰ θαλάσσης τὸ κάστρον, μανθάνοντας τὸν Ἐρχομὸν τοῦ Ἐχθρικοῦ στόλου, ἐμήσευσαν καὶ πῆγαν εἰς γαλαξίδιον. Οἱ Ἐχθροὶ ἀπὸ τὸ κάστρον ἐνθαρυνθέντες ἀπὸ τὸν Ἐρχομὸν τῆς φλότας, εὐγῆκαν ἔξω εἰς ἀρκετὴν καθάλαριαν· ἀλλ' ὁ ἀνδρεῖος καπετὰν Κώστας σιαδήμας τοὺς ἐκτύπησεν, καὶ ἐμβήκαν πάλιν μέσα χωρὶς νὰ συνέβῃ ἀξιόλογον τί.—

Μεσολόγγι 9. 76ρίου.

Ὁ κύριος ἦθος ῥίγας, ἐμήσευσεν ἀπ' ἐδῶ διευθυνόμενος διὰ τὸ στρατόπεδον τῆς ναυπάκτου, φέρων μαζὴ του καὶ ἀρκετὰ ἐφόδια τοῦ πολέμου, διὰ νὰ ἐπιθεωρίσῃ καὶ νὰ ἐνδυναμώσῃ ὅλα τὰ μέρη ὅσα εἶναι ὑποκείμενα εἰς ξειδάρκισμα.

Ἐπεταὶ μέχρι τέλους τοῦ φύλλου τῆς ἐφημερίδος «Ἄσμα τῆς περιφήμου συμμαχίας τῶν ἐνδόξων Ἀλβανῶν, μετὰ τῶν ἡρώων Ἑλλήνων τῆς Ἡπείρου». Ἀρχεται δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ

στήλῃ τῆς πρώτης σελίδος, καὶ σύγκειται ἐν ὅλῳ ἐκ στίχων ὁμοιοτελεύτων ἑκατὸν εἴκοσι. Καὶ ἡ μὲν ἀρχὴ αὐτοῦ ἔχει ὧδε·

Ἀγάδες τῆς ἀλβανιτιᾶς τοῦ λιοῦμ τεπελένας
καὶ σὺς ἀπὸ τὰ ἀντικρυς χωρία τῆς Δερβένας
ἡ φῆμν σὰς ὠνόμασε πύργους ἐμπιστοσύνης,
γνήσια τέκνα τῆς τημῆς, καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης.

Τελευταῖ δὲ διὰ τῶν ἐξῆς στίχων περὶ τοῦ Ἀθανασίου Διάκου·

Ἄς ῥίψωμεν καὶ μιὰν ματιὰν ἀνάμεσον 'ς τὸν λάκκον
νὰ δοῦμεν καὶ τὸν ἥρωα πεφόνευμένον Διάκον,
ὅπου αὐτὸς ἐξέχυσεν τὸ τήμιόν του αἷμα,
καὶ στὰς ἀγκάλας τοῦ θεοῦ, παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

Ἐξέρρρευσε τὸ αἷμα του, ἐφθάρει τὸ κορμὴ του
ἀλλ' ὅμως εἶν ἀθάνατος ἡ δόξα, καὶ τημὴ του,
μὲ δάκρυα καὶ γόγκυθμούς, καὶ φλόγα τῆς καρδίας
ἀς δώσωμεν ἀναπνοὴν, αὐτῆς τῆς μονωδίας.

Ἄπνουν ἀλήθεια κείττεται, ἀναίσθητον τὸ πτώμα
καὶ ἄχρις ὥρας ἐγενεν κονιορτὸς τὸ σῶμα·
ἔδωκεν τέλος τῆς ζωῆς μὲ δόξαν καὶ μὲ κύδος,
εἰς τὸν ἀγῶνα· τὸν κοινὸν τῆς Ἱερᾶς πατρίδος·
πλὴν ἡ ἀθάνατος ψυχὴ πετώσα διαβαίνει,

καὶ ἀπὸ σὰς τοὺς στρατηγούς ἐκδίκησιν προσμένει·
καὶ ὡς ἀπὸ τῶν νεφελῶν, τὰς πτέρυγας τινάζει·
καὶ μὲ φωνὴν λυπηρὴν ἐκδίκησιν κραυγάζει·

ἄχ! ζητούνιου γῆ πονηρὰ, σκληρὴ Ἰμὲρ βριώνη
τί συλλογῆσθαι τρεμοντες, τὸ τέλος σας συμμόνη
πυρὸς τὸ κατανάλωμα, σπαθίου νὰ γένουν βρώμα
οἱ ἄνθρωποι τοῦ ζητούνιοῦ, τὰ σπῆττα, καὶ τὸ χῶμα.

Ἐχει τοῦ Διάκου ἡ ψυχὴ, ἐκδικητὰς γενναίους
πολλοὺς ἀγάδες φοβεροὺς, καὶ Ἑλλήνας ῥωμαλαίους.
Λοιπὸν ἀκούται στρατηγοὶ, τούρκοι καὶ ῥωμαῖοι,
σὰς προσκαλεῖ νὰ τρέξετε, πεζοὶ καὶ καβαλλάρεοι.

Σύντροφος ἦτο ζωντανός. σύντροφος πεθαμένος·
 λοιπὸν μὴ τὸν ἀφήσεται, νὰ στέκη λυπημένος
 καὶ ὅταν τελειώσετε τὴν πρᾶξιν τῶν Γιαννίνων
 ἐνθυμηθῇται ὅλοι σας τὸν ἥρωα ἐκεῖνον.

Τέλος

Ἀπευθύνεται δὲ τὸ στιχοῦργημα εἰς τοὺς ἐκ τῶν Ἀλβανῶν
 στρατάρχην Μουχουρτάρην, τὸν Ταῆρ Ἀμπάζην, τὸν Μοῦρ-
 τον Ψάλην, τὸν Τζέγκον Λιάμτζην, τὸν Ἀλῆ πασσᾶν. Ἐξυ-
 μνεῖ δ' ἔπειτα τοὺς ἥρωας τοῦ Σουλίου καὶ τῆς Αἰτωλίας καὶ
 ἄλλους τινάς, τὸν Νότην καὶ Μάρκον Μπότζαρην, τὸν Νάσσον
 Φωτομάραν, τὸν Νικόλαον Τζαβέλλαν, τὸν Γῶγον Νικολάου
 Μπακόλαν, τὸν Ἀνδρέαν Ἴσκον, τὸν Τζόγκαν, τὸν Ἀλέξιον
 Βλαχόπουλον, τὸν Δημήτριον Μακρὺν, τὸν Κωνσταντῖνον Χορ-
 μόβαν, τὸν Ὀδυσσεά, τὸν Γκούραν, τὸν Δυοδουνιώτην, τὸν Πα-
 νουργιᾶν, τὸν Μανίκαν.

№ 1.

Ὁ Ἀχελῷος

(Ἴδε τὴν ἐπικεφαλίδα ἐν τῇ παρενθέτῳ πίνακι Β').

Μεσολόγγιον 20. Νοεμβρίου 1821.

Ἀφ' οὗ ἐτελείωσαν ἡ συνέλευσις τῆς Δυτικῆς Χ. Ἑλλάδος ἡ ἐν
 ταύτῃ τῇ πόλει συγκροτηθεῖσα, ἥτις ὑπέγραψε τὰ ἀξιόλογα ἐκεῖνα
 πρακτικὰ, τὰ ἀναφανέντα πρῶτα εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ τῆς τῶν ὀπλων
 ἀποκτιθείσης Ἐλευθερίας της, ἡ Γερουσία τῆς Δυτικῆς Χ. Ἑλλάδος
 συστηθεῖσα, ἐξέδωκε τὰ ἀκόλουθα Θεσπίσματα.

Θέσπισμα Νο I.

Ἐν Μισολογγίῳ τῇ 18. Νοεμβρίου. 1821.

Πρώτη συνέλευσις τῆς Γερουσίας

Ἀναλόγως μὲ τὰς πράξεις τῆς συνόδου τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος τελειοποιηθεῖσας εἰς ταύτην τὴν πόλιν κατὰ τὴν ἐνάτην τοῦ τρέχοντος μηνὸς ὁ ἐκλαμπρότατος Πρίγκιψ Α. Μαυροκορδάτος, οἱ Κύριοι Πάνος Γαλάνης, Γεωργάκις Μαυρομάτης Ἀναγνώστης Καραγιάννης Ἀντώνιος Ἀναστασίου, Χριστάκις Στάϊκος, Ἀναγνώστης Μακρυσεγγοῦνας, Ἰωάννης Τριχοῦπης, καὶ Μῆτζος Φραγγοῦλης, ὀνομασθέντες μέλη τῆς Γερουσίας τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος διὰ τοῦ τετάρτου Θεσπίσματος τῶν αὐτῶν πράξεων·

Ἀπόντος μόνου τοῦ κυρ Κωνσταντίνου Λογοθέτου, ἀνάγκη κατεγοῦσης, συνήλθον σήμερον διὰ νὰ καθυδρίσουν τὴν Γερουσίαν καὶ νὰ ἐκτελέσουν τὴν πρώτην αὐτῶν συνέλευσιν·

Ἀφ' οὗ ὁμογνόμως ἐφάνέρωσαν ὅτι ἡ Γερουσία ἐσυστήθη καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν χρῆων τὰ ὅποια τῇ ἐναπισταύθησαν παρὰ τῶν εἰρημένων πράξεων τῆς συνόδου, ἐξέδοκε τὸ ἀκόλουθον Θεσπίσμα·

Ἡ Γερουσία τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος συστηθεῖσα διὰ τοῦ τετάρτου Θεσπίσματος τῶν πρακτικῶν τῆς συνελεύσεως τελειοποιηθέντων ἐν Μισολογγίῳ κατὰ τὴν 9. τοῦ Νοεμβρίου. 1821·

Θεωροῦσα τὸ δεύτερον τρίτον καὶ ἕβδομον ἄρθρον τοῦ εἰρημένου Θεσπίσματος τῶν πράξεων τῆς συνόδου

ψηφίζει τὰ ἀκόλουθα

α^{ον}. Ὁ ἐκλαμπρότατος Πρίγκιψ Α. Μαυροκορδάτος, Μέλος τῆς Γερουσίας μὲ ὁμοφωνίαν τῶν ψήφων, ὀνομάσθη Πρόεδρος τῆς Γερουσίας.

β^{ον}. Ὁ Κύριος Νικόλαος Λουριώτης, μὲ ὁμοφωνίαν τῶν ψήφων ὀνομάσθη Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος.

ΠΙΝΑΞ Β'

Θ' Ἀχαιῶς

Ἐφημερίς Νοτιῶν Ἰνδῶν Δυτικῶν Χέρσος Ἑλλάδος

Εἰς ὅσα καὶ ἐν τῇ ἐφημερίδα ταύτῃ ἐμπεριέχον δημοσίαι ἀφίσματα ἀντιγραφημένα ὅσα εἰς τὴν
προβλεπόμεν του ἀρχιγραμματέως καὶ ἐπιμεταβῆς πρὸς τὴν παρὰ πάντων ἐποποιήσαντα ὑποταγῇ.
Θ' ἀρχιγραμματέως καὶ ἐπιμεταβῆς
Ν. Αἰριώτης

Εἰς Βραχελίω 4^η Σεπτεμβρίου 1822.

γον. Τὸ παρὸν Θέσπισμα θέλει κοινοποιηθεῖ τυπωθῇ καὶ βληθεῖ εἰς τὰς πράξεις τῆς Γερουσίας·

Ἐδόθη ἐκ τοῦ Παλατίου τῇ 18. Νομβρίου 1821. εἰς Μεσολόγγιον

Α. Μαυροκορδάτος Πρόεδρος
Πάνος Γαλάνης
Γεωργάκης Μαυρομάτης
Ἀναγνώστης Καραγεάνης
Ἀντώνιος Ἀναστασίου
Χριστάκης Στάϊκος
Ἀναγνώστης Μακρυσσεγκοῦνας
Ἰωάννης Τρικοῦπης
Μητῆος Πραγκοῦλης

Ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας
Ν. Μουρεώτης.

Θέσπισμα Νο 2.

Διοίκησις Προσωρινῇ

Ἡ Γερουσία τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος

Ἐπὶ τὴν ἀναφορὰν τοῦ ἀρχιγραμματέως Μινίστρου
τῆς ἐπικρατείας.

Θεωρήσασα τὰ πρακτικὰ τῆς συνελεύσεως τοῦ Μεσολογγίου τὰ τε-
λειωθέντα τῇ 9. Νομβρίου. 1821.

ὁμογνόμως ψηφίζει

α^{ον}. Ὅλαι αἱ πράξεις τῆς Γερουσίας τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος θέλουν
φέρει διὰ τίτλον, τὸ, Διοίκησις προσωρινῇ

β^{ον}. Ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας ἐπιφορτίζεται τὴν ἐκτέλε-
σιν τοῦ παρόντος Θεσπίσματος

γον. Τὸ παρὸν Θέσπισμα θέλει δημοσιευθεῖ, τυπωθεῖ καὶ βληθεῖ
εἰς τὰς πράξεις τῆς Γερουσίας

Ἐκ τοῦ Παλατίου ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 18. Νομβρίου. 1821

ἀκολουθοῦν αἱ ὑπογραφαί.

Θέσπισμα Νο 3.

Διοίκησις προσωρινῇ

ἡ Γερουσία τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος συστηθεῖσα διὰ τοῦ τετάρτου
Θεσπίσματος τῶν πρακτικῶν τῆς συνόδου τελειοποιηθέντων ἐν Μεσο-
λογγίῳ κατὰ τὴν 9^{ην}. τοῦ Νομβρίου. 1821.

Θεωρήσασα τὸ τέταρτον ἄρθρον τοῦ τελευταίου Θεσπίσματος τῶν
Πρακτικῶν τῆς Συνόδου·

ψηφίζει

ἄρθρον α^{ον}. τὰ πρακτικὰ τῆς συνόδου τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος τῆς
συνελθούσης ἐν Μεσολογγίῳ θέλουν κοινοποιηθεῖ καὶ ἐκτανθεῖ εἰς ὅλας
τὰς κοινότητας εἰς τὰς ὁποίας ἀνήκουσι·

β^{ον}. ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος εἶναι ἐπὶ τούτῳ ἐπι-
φορτισμένος νὰ τὰ κοινοποιήσῃ διὰ τοῦ τόπου * καὶ νὰ τὰ διαμοιράσῃ.

γ^{ον}. τὸ παρὸν ψήφισμα θέλει κοινοποιηθεῖ, τυπωθεῖ καὶ βληθεῖ
μεταξὺ τῶν πράξεων τῆς Γερουσίας.

Ἐκ τοῦ Παλατίου. ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 18. Νομβρίου. 1821.

ἀκολουθοῦν αἱ ὑπογραφαί.

Θέσπισμα Νο 4.

Διοίκησις προσωρινῇ

ἡ Γερουσία τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος συστηθεῖσα διὰ τοῦ τετάρτου
Θεσπίσματος τῶν πρακτικῶν τῆς συνελεύσεως, τελειοποιηθέντων ἐν
Μεσολογγίῳ κατὰ τὴν 9^{ην}. τοῦ Νομβρίου. 1821.

* Οὕτω καὶ οὐχὶ τύπου.

Παρατηροῦσα ὅτι ἡ θέσις τῆς πόλεως Βραχωρίου συμφέρει μᾶλλον πρὸς ὦραν ὥς ἀρμοδιωτέρα διὰ τὴν κυβέρνησιν τῶν διοικητῶν ὑποθέσεων, ὥστε νὰ ἐκτανθῶσι πρὸς ὅλα τὰ ἀνήκοντα μέρη τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, καὶ νὰ κυβερνηθῶσι τὰ τοῦ πολέμου χρεῶδη·

ψηφίζει τὰ ἀκόλουθα·

α'. ἡ κατοικία τῆς Γερουσίας, ἐδιωρίσθη πρὸς ὦραν εἰς Βραχωρί μέχρι δευτέρας σκέψεως.

β'. τὸ παρὸν ψήφισμα θέλει κοινοποιηθεῖ, τυπωθεῖ, καὶ βληθεῖ εἰς τὰς πράξεις τῆς Γερουσίας.

Ἐκ τοῦ Παλατίου ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 18. Νομβρίου. 1821.

ἀκολουθοῦν αἱ ὑπογραφαί.

Θέσπισμα Νο 25.

ἡ Γερουσία τῆς Δυτικῆς Χ. Ἑλλάδος

Θεωροῦσα τὸ δεύτερον καὶ τρίτον ἄρθρον τοῦ τετάρτου Θεσπίσματος τῶν πρακτικῶν τῆς συνελεύσεως τῶν τελειωποιηθέντων κατὰ τὴν 9. τοῦ τρέχοντος·

Θεωροῦσα ὅτι ἡ κατεπείγουσα ἀνάγκη τῶν Πολεμικῶν καὶ διοικητικῶν σχεδίων ἱποσκάλεσιν τὸν ἐκλαμπρότατον πρίγκηπα Ἀλέξανδρον Μαυροκορδάτον πρόεδρον τῆς αὐτῆς Γερουσίας εἰς Πελοπόννησον, κατὰ τὸ παρὰ τῆς συνελεύσεως τῆς Δυτικῆς Χ. Ἑλλάδος τῆς ἐνταῦθα συγκροτηθείσης ἐκδοθὲν ἔγγραφον τῶν 15. τοῦ τρέχοντος, διὰ νὰ παρευρεθῇ μετὰ τῶν λοιπῶν ἀπισταλμένων ὡς Μέλος παριστάνον τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν Γενικὴν τοῦ ἔθνους συνέλευσιν τὴν προβληθεῖσαν ἐν Ἀργεῖ·

Θεωροῦσα ὅτι διὰ τὴν ἰδίαν ἀνάγκην τοῦ πολέμου, τὰ μέλη τῆς Γερουσίας, ὑποχρεοῦνται νὰ παρευρεθοῦν κατὰ τὸ παρὸν ὅπου ἡ παρουσία των εἶναι ἀναγκαία·

Θεωροῦσα ὅτι διὰ τὴν βίαν αὐτὴν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνηται·

κτικῶς ἡ ἐκλογή τοῦ ἀντιπροέδρου, ὥστε νὰ ἀναπληροῖ τὰ τοῦ Προέδρου χρεῖα ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του·

Θεωροῦσα τὸ ἐπιτροπικὸν τοῦ ἐκλαμπροτάτου Προέδρου τῆς αὐτῆς ἡμέρας, παρῆλθαι πρὸς ταύτην τὴν Γερουσίαν, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Ἐκλαμπρότης του ἐσύστησεν ἐπιτροπὸν του τὸν κύριον Γεώργιον Πραΐδην, νὰ ὑπογράψῃ ἀντὶ τῆς Ἐκλαμπρότητός του·

ὁμογνωμόνως θεσπίζει·

α'. Ὁ Κύριος Γεώργιος Πραΐδης ὡς ἐπιτροπὸς τοῦ Ἐκλαμπροτάτου Πρίγκηπος Προέδρου, εἶναι δεκτὸς εἰς τὸ σῶμα τῆς Γερουσίας, καὶ θέλει παρευρίσκειται εἰς ὅλας τὰς συνελεύσεις.

β'. Ὁ αὐτὸς κύριος Γεώργιος Πραΐδης θέλει ἐκπληροῖ τὰ χρεῖα τοῦ ἐκλαμπροτάτου Προέδρου, καὶ ὑπογράψῃ ὅλας τὰς πράξεις τῆς Γερουσίας μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τῆς Ἐκλαμπρότητός του, ἢ Νέας ἐπὶ τούτῳ διαταγῆς αὐτῆς.

γ'. Θέλει φερθεῖ καὶ ἡ Εὐγενεία του μετὰ τῶν λοιπῶν Γερουσιαστῶν εἰς τὴν ἐν Βραχωρίῳ θεσπισθεῖσαν προσωρινὴν κατοικίαν τῆς Γερουσίας.

δ'. Ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας Μένει ἐπιφορτομένος νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν Εὐγενείαν του διὰ ὅσον ἀποβλέπει τὸ παρὸν θέσπισμα.

ε'. τὸ παρὸν θέλει δημοσιευθεῖ τυπωθεῖ καὶ βληθῇ εἰς τὰς πράξεις τῆς Γερουσίας.

Ἐκ τοῦ Παλατίου ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 19. Νομβρίου. 1821.

ἀκολουθοῦν αἱ ὑπογραφαί.

τῇ 19. Νομβρίου.

Ὁ Ἐκλαμπρότατος Πρίγκηψ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος ἰμίσυσεν σήμερον μετὰ τῶν ἀκολουθῶν του διὰ τὴν Πελοπόννησον διευθυνόμενος διὰ θαλάσσης πρὸς τὸ μέρος τῆς Πάτρας, συντροφευμένος παρὰ τῶν κυρίων Ἀλεξίου Τζιμπουράκη, Ἰωάννου Κολέτη, σπυρίδωνος Κουρκουμέλη, Ἰωάννου Πλακωτῆ, Φώτιου Καραπάνου καὶ τοῦ Καπιτάνου Φώτου Μπόμπουρη ἐπιτρόπου τῶν Σουλιωτῶν, καὶ διωρι-

σμένων παρὰ τῆς ἐνταῦθα συγκροτηθείσης συνελεύσεως νὰ παραστα-
θοῦν ἐκ μέρους τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Γενικὴν τοῦ Ἔθνους
συνέλευσιν τὴν ἐν Ἀργεὶ τῆς Πελοποννήσου προβληθείσαν.

20 τοῦ αὐτοῦ

Χθὲς τὸ ἑσπέρας ἐμίσευσαν οἱ κύριοι Γερουσιασταὶ διευθυνόμενοι δι'
Ἀνατωλικόν, ὅθεν ἔχουν ν' ἀπεράσουν διὰ Βραχώρι, καὶ νὰ ἐπιμε-
ληθοῦν τὰς πολεμικὰς ὑποθέσεις· μαζὴ των ἐμίσευσεν, καὶ ὁ ταῖρ
ἀγὰς ἀμπάκης καὶ ζατζμπένης βασιάρης ἀνεψιὸς τοῦ Ἄγου Μου-
χουρουτάρη, πληρεξούσιοι τῶν Ἀλβανοτουρκῶν συμμάχων μας, ὅπου
ἦτον ἰδὼ ἐπὶ τούτῳ φερμένοι διὰ νὰ συσφίξουν τὴν συμμαχίαν μὲ τὸ
ἐλληνικὸν Γένος καὶ ἐμελλε νὰ ἀπεράσουν εἰς Πελοπόννησον ἀλλὰ διὰ
τὴν κατεπίγουσαν τοῦ πολέμου ἀνάγκην ὀπισθοδρόμησαν διὰ τὸ στρα-
τόπεδον μακρυνόρου, κραχθέντες ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ Ἄγου Μουχο-
ρουτάρη. Ἐστειλλαν δὲ εἰς Πελοπόννησον πληρεξούσιον ἐπιτροπὸν των
ἐκ μέρους των καὶ ἐκ μέρους πάντων τῶν συμμάχων Ἀλβανοτουρκῶν
τὸν κύριον Μάρκον νταμηράλη· Οἱ αὐτοὶ ἀφ' οὗ ὀπεδέχθησαν φιλο-
φρόνως παρὰ τοῦ Ἐκλαμπροτάτου Πρίγκιπος κυρίου Α. Μαυροκορ-
δάτου, καὶ ἐνεπλήσθησαν χαρισμάτων ἀξιολόγων, μισεύσαντες ἔλαβον
παρὰ τῆς αὐτοῦ Ἐκλαμπρότητος πεντήκοντα φορτῶματα ἐφόδια πο-
λεμικὰ χάριν τῆς συμμαχίας νὰ τὰ μεταχειρισθῶσι ἐναντίον τῶν κοι-
νῶν ἐχθρῶν.

22. τοῦ αὐτοῦ

σήμερον ἐμίσευσαν διευθυνόμενοι διὰ τὸ Βραχώριον ὁ Κύριος Γεώρ-
γιος Πραϊδης ἐπιτροπὸς τῆς Α. Ε. τοῦ προέδρου τῆς σεβαστῆς Γε-
ρουσίας τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁ κύριος Νικόλαος Λουριώτης
ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας.

Μὲ τὸ νὰ μὴ παρευρέθησαν εἰς τὴν συνέλευσιν ὁ Κύριος Γεωργάκης
Μαυρομάτης ἐκ Ξηρομέρου, καὶ ὁ κύριος Κωνσταντῖνος Λογοθέτου ἐκ
Βονίτζης, ἐκλέχθησαν δὲ μέλη τῆς Γερουσίας τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος,
εἰδοποιήθησαν διὰ τῆς ἀκολουθοῦσης ἐγκυκλείου·

Κύριε !

οἱ ἐξ' ἐκάστης τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τμημάτων τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος
κατ' ἐκλογὴν ἀποσταλέντες πληρεξούσιοι, καὶ συγκροτήσαντες τὴν

συνέλευσιν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, ἐξελέξαντο διὰ θεσπίσματος τῆς αὐτῆς
συνελεύσεως τὰ Μέλη τῆς Γερουσίας τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, ἐν οἷς
συναριθμεῖται καὶ ἡ Εὐγενεία σας ὡς Μέλος παραστατικὸν τοῦ τμή-
ματος Διορισμένος διὰ τοῦ τελευταίου θεσπίσματος
τῆς συνελεύσεως νὰ κοινωνήσω πρὸς τὴν Εὐγενείαν της, τὴν ἐκλο-
γὴν μὲ τὴν ὁποῖαν ἐτιμήθη ἡ ἀρετὴ τοῦ εὐγενούς ὑποκειμένου της,
λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ τῆς εἰπῶ ἐνταυτῷ ὅτι τὰ καθήκοντα τοῦ τι-
μίου ἐπαγγελματός της τὴν προσκαλοῦν νὰ εὑρεθῇ ἐν τάχει εἰς τὰ
ἰδῶ, καὶ μὲ τὸ προσῆκον σέβας εἰμί.

Ἐν Μεσολογίῳ τῇ 9. Νοεμβρίου. 1821.

τῆς εὐγενείας της.

ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς συνελεύσεως

Ν. Λουριώτης.

Ἰδοὺ καὶ τὸ γράμμα τῆς Πληρεξουσιώτητος τὸ ὁποῖον ἔφερον ἔλ-
θάντες οἱ ἄνωθεν δύο τουρκοαλβανοὶ συντροφευμένοι μὲ ἕτερα δύω ὑπο-
γεγραμμένα καὶ βουλομένα ἐν λευκῷ, τὰ ὁποῖα παρεδώθησαν τῷ
Μάρκῳ δαμειράλῃ ἐπιτρόπῳ τῶν αὐτῶν διὰ νὰ συμφωνήσῃ τὴν Γεν-
νικὴν συμμαχίαν εἰς Πελοπόννησον.

Ἐκλαμπρότατε κύριε Ἀλέξανδρε Μαυροκορδάτε !

Ἐπειδὴ καὶ ἡ περίστασις τὸ ἐκάλεσε διὰ νὰ ἀνταμωθῶμεν ὅλοι
μας ἰδῶ, καὶ νὰ ὁμιλήσωμεν διεξοδικῶς καὶ ἀδελφικῶς, περὶ τῆς παρ-
ούσης κοινῆς μας καταστάσεως καὶ νὰ δόσωμεν ἕναν ὀρθὸν δρόμον
εἰς τὴν ὑπόθεσίν μας, διὰ νὰ λείψῃ εἰς τὸ ἐξῆς ἡ ἀκαταστασία, καὶ
ἀσυμφωνία, ὅλοι μας τοῦρκοι καὶ ῥωμαῖοι οἱ κάτωθεν σημειωμένοι
καὶ πάντες οἱ μεθ' ἡμῶν, ἐδέθημεν πρῶτον, μὲ τὸν ἀδιάλυτον δεσμόν
τῆς ἀδελφότητος, βάνοντας διὰ μάρτυρα τὸν ἀλάνθαστον θεόν, μὲ
ἀπόφασιν στερεὰν, καὶ ἀμετάκτρεπτον, καὶ μὲ τὸν ἰσχυρότερον ὄρκον
τῆς τιμῆς καὶ συνειδήσεως, τῶρα καὶ πάντοτε νὰ μείνωμεν τοιοῦ-
τοι, καὶ διαφορὰ ἄλλη εἰς κάθε ὑπόθεσιν μας νὰ μὴν εἶναι ἐν τῷ μίσῳ
μας παρὰ μόνον ἐκείνη τῆς θρησκείας· τὰ δὲ ἄλλα πάντα νὰ εἶναι
ὅμοια καὶ ἴσα τόσον διὰ τοῦρκους ὥσάν καὶ διὰ χριστιανούς· δεῦτερον

κρίνοντας ἀκριβῶς τὰς περιστάσεις μας καθ' ὅλους τοὺς τρόπους τῆς γνώσεως καὶ ἀληθοῦς κρίσεως τῶν πραγμάτων, εἰμεθα πολλὰ ἀδύνατοι καὶ ὑπεριμμένοι πάντων τῶν ἐν τῇ παρούσῃ κριτικῇ περιστάσει ἀναγκαίων. Ὁ ἐχθρὸς ἡμῶν πολλὰ ἰσχυρὸς καὶ ἀδυσώπητος εἰς τὴν καθ' ἡμῶν θηριώδη του ἀπόφασιν καὶ μὲ τὰς τόσας ἀνδρείους ἀντιστάσεις μας, καὶ κατὰ διαφόρους καιροὺς περισσότερο ἐξάπτεται ἢ καθ' ἡμῶν ὀργή του, καὶ παντίοις τροποῖς μηχανεύεται τὸν ὀλεθρὸν μας, ἡμεῖς ὁμῶς διὰ τὴν στεραιωτάτην ἀποφασίν μας, καὶ διὰ τὸ ἀληθὲς τέλος τῆς σωτηρίας μας, μέλει ἀναμφιβόλως νὰ δώσωμεν τέλος τούτου τοῦ τρομεροῦ πολέμου, ἢ μὲ τὴν ἐλευθερίαν μας, ἢ μὲ τὴν χύσιν τῆς ὀλοустερινῆς σταλαγματείας τοῦ αἱματός μας. Ἀπὸ τὰ μέτρα ὅπου κοινῶς ἐπείραμεν διὰ τὰ συμφέροντά μας τὸ πρῶτον ἐστάθη τοῦτο, τὸ νὰ στείλλωμαι τὸν ἀδελφὸν μας ταχήραγα ἀμπάζην καὶ ζατζμπέην βασιάρην ἀπὸ τὸ μέρος τῶν τοῦρκων, ἀπὸ δὲ τὸ μέρος τῶν Σουλιάτων τὸν καπὲ. Φῶτον Μπόμπορην, μαζὴ μὲ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν Καπετανίων διὰ νὰ ἔλθωσι κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Ἐκλαμπρότητά σας νὰ σὲ βεβαιώσουν καὶ προσωπικῶς διὰ τὴν ὑπόληψιν καὶ χρέος ὅπου κοινῶς ὅλοι μας ἔχωμεν εἰς τὴν φιλογενεῖαν σου μὲ τὴν ὁποῖαν ἔκαμες καὶ κάμνεις ἀδιακόπως εἰς τὴν πατρίδα τόσας, καὶ τόσας ἐκδουλεύσεις, καὶ θυσίας, καὶ ἐνταυτῷ νὰ σὲ βεβαιώσουν ποῖον σκοπὸν τρέφομεν διὰ τὸν ἐνέρετον χαρακτήρα σου ἂν ὁ θεὸς μᾶς δώσει μίαν στιγμὴν τὴν ποθομένην περιστάσιν, αὐτοὶ ὡς πληρεξούσιοι Βακχίλιδες μας ἔχουν καὶ τὰς ὑπογραφάς μας διὰ νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ ἡ ἀρετὴ σου καὶ ἀξιώτης σου μὲ τὸν πλέον συμφερότερον τρόπον εἰς τὸ νὰ τελειώσωσι μὲ τὸ μέσον σου ὅσα κρίνει ἡ φρόνησίς σου ἀναγκαῖα καὶ συμφέροντα τῇ πατρίδι καὶ τῇ παρούσῃ περιστάσει· ἡ Βοήθεια τῆς φιλογενείας σου εἰς ταύτην τὴν περίστασιν εἶναι πλέον ἀναγκαῖα καὶ ἐπωφελικὴ ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν καὶ παρακαλοῦμεν θερμῶς νὰ βεβαιώσης τὰς ἐλπίδας ὅπου τρέφωμεν εἰς τὸ ὄνομά σου μὲ ὅλας τὰς δυνατὰς ἀποδείξεις ὅτι κινδυνεύει τὸ πᾶν ἂν δὲν προφθῶμεν νὰ ἀπαντηθῶμεν.

Ἀπὸ τὸ πρὸς τοὺς Μεσολογγίτας καὶ Ἀνατωλικιώτας γράμμα μας, βεβαιώνουσι ποῖαν ἀνάγκην ἔχωμεν διὰ Μπαροῦτι, καὶ Μολύβι, μὲ τὸ νὰ εἰμεθα πάντι ὑστερημένοι. Παρακαλοῦμεν λοιπὸν νὰ τοὺς βιάσῃ σφοδρῶς διὰ νὰ κάμωσι καθὼς τοὺς γράφωμεν· νὰ μᾶς καταφθάσῃ

καὶ ἡ Ἐκλαμπρότης τῆς μὲ πεντακόσιαις ὀκάδες ὅσον τάχιστα διὰ νὰ μὴν ἐμποδισθῇ ἡ ὑπόθεσις τῆς Ἀρτας εἰς αὐτὴν τὴν ἐπωφελῇ περιστάσιν τὴν ὁποῖαν δὲν εὐρίσκομεν ποτὲ ἂν τῶρα τὴν χάσωμεν, καὶ μένομεν. 29. Ὀκτωμβρίου 1821. Πέτα. ~

Οἱ ἀδελφοὶ σας

Ἄγο μουχουρντάρης

(6)*

Ἑλμάζ Μιέτζης

(6)

Γεωργάκης Δράκου

(6)

Ἀνδρέας Ἰσκού

(6)

Ἀλεξάνης Βλαχόπουλος

(6)

Πάνος Γαλάνος

Ἰωάννην Ἰκαραγιάνης, Ἰωάννην Ἰκαραπάνου

Γεωργάκης Μαυρομάτης, Γεώργιος Γεροθανάσης

Ἀναγνώστης Μπαρλάς, Νικολάκης Ψελοῦ

Γεωργάκης Βαλτενός, Ἰωάννης Μπαρλάς

Ἰκάρουτος Φωτεινοῦ, Γεωργάκης Μαγγίνας

Γιάτξης Ἰωάννης Μαγγίνα.

Γραφὴ τοῦ ἐκλαμπροτάτου Πρίγγιπος Μαυροκορδάτου
πρὸς τὴν ἐν Σαλῶνις συνέλευσιν.

Θεοφιλέστατοι πατέρες καὶ εὐγενέστατοι φιλοπάτριδες ἀδελφοί, οἱ συγκροτοῦντες τὴν συνέλευσιν εἰς Σάλωνα.

Κατὰ τὰς προλαβούσας ἀμοιβαίας εἰδοποιήσεις, συνήλθομεν κατ' αὐτὰς εἰς ταύτην τὴν πόλιν, ἵνα συγκροτήσωμεν τὴν συνέλευσιν τῶν ἐλευθέρων τούτων μερῶν, καὶ νὰ συνεννοηθῶμεν ἔπειτα τόσον μεταξύ

* Τὸ δ σημαίνει ἐνταῦθα καὶ κατωτέρω θουῖλλα = Τ(όπος) Σ(φραγίδας).

μας, ὅσον καὶ ὁμοῦ μετὰ τῶν Πελοποννησίων. Κρίνωμεν χρέος μας νὰ σᾶς κοινοποιήσωμεν ὅτι γινομένης πρῶτον σκέψεως περὶ τῆς Πολιτικῆς διοικήσεως τὰ ὑποκείμενα ὅπου ἤθελον ἀποφασισθεῖ, θέλουν ἀπεράσει διὰ τὴν Πελοπόννησον. Ἀκολουθήσατε καὶ ἡ Αὐθεντεία σας τὸ αὐτὸ ἐν τάχει καὶ πέμψατε δι' ἐκεῖ τὰ Μέλη τὰ ὅποια θέλετε ἐκλέξει ὅπου θέλομεν συνενωθῇ διὰ νὰ σκεφθῶμεν Γεννικῶς περὶ τῆς παροῦσης καταστάσεως, καὶ νὰ ἐπιβεβαιώσωμεν τὴν συμμαχίαν μετὰ τῶν Ἀλβανῶν ἀγάδων, οἱ πληρεξούσιοι τῶν ὁποίων θέλουν ἔλθαι μαζύ μας ἐκεῖ· τῇ 4 Νοεμβρίου.

Α. Μαυροκορδάτος

Ἔτερη γραφὴ τοῦ αὐτοῦ Πρίγκιπος πρὸς τοὺς προκρίτους τῆς Πελοποννήσου.

Εὐγενίστατοι καὶ φιλοπάτριδες ἀδελφοὶ κύριοι Σωτήριε Χαραλάμπους, Γεώργιε Σισίνῃ, Θάνε Κανακάρη, Ἀνδρέα Λόντου, Ἀνδρέα Ζαίμη, καὶ λοιποί·

Φθάσας ἐδῶ ὁ ἰδικός σας Κύριος Κασιμάτης μ' ἐπληροφόρεσε τὰ αὐτὸς τρέχοντα, περὶ τῆς Γεννικῆς συνελεύσεως εἰς τὸ Ἄργος· χθὲς ἔφθασαν ἐδῶ ὁ ταῆρ Ἀγὰς Ἀμπάκης, ὁ ζατζμπέης ἀδελφός τοῦ ἐνδόξου Ἄγου βασιάρη ἐκ μέρους τῶν ἀγάδων συμμάχων, Ὁ καπετάνος Φῶτος Μπόμπορης ἐκ μέρους τῶν Σουλιώτων, οἱ κύριοι Πάνος Γαλάνης, Χριστάκης Στάικης, Φῶτος караπάνου, Ἀναγνώστης Καραγιάνης, Ἐπαμινώντας Μαυρομάτης, Πέτρος Μπαμπινιώτης, καὶ λοιποὶ προσετώτες Βάλλου, Ξηρομέριου, Βλοχοῦ Βραχωρίου, καὶ ἐτέρων μερῶν, ὅλοι πληρεξούσιοι διὰ νὰ θεωρηθῶσι τὰ κοινὰ συμφέροντα τῆς Πατρίδος. Ἔχουν παραγγελίαν νὰ ἀκούσουν τὰς Ὁρδινεῖας μου καὶ νὰ ἀπεράσουν αὐτοῦσε διὰ νὰ γένῃ καὶ ἡ σκέψις τοῦ συστήματος καὶ τῆς συμμαχίας κοινῇ.

Μὰς χρειάζονται ἐδῶ δύο ἢ τρεῖς ἡμέραι διὰ νὰ σκεφθῶμεν περὶ τῶν τῆς Ρούμελης πραγμάτων, καὶ ἔπειτα Συντροφεύοντάς τους καὶ ἐγὼ ἀπερνοῦμεν δι' αὐτοῦ διὰ νὰ γίνῃ γενικὴ ἡ Συνέλευσις, ἀν στοχάζεσθαι ὅτι ἡμποροῦμεν νὰ προφθάσωμεν, προσμεῖνατέ μας διὰ

νὰ πηγένωμεν μαζὴ εἰς τὸ Ἄργος. Εἶδὲ καὶ κρίνετε ὅτι ἐκεῖ εἶναι τὰ πάντα ἔτοιμα καὶ πρέπει νὰ πηγένηται διὰ νὰ μὴν γίνῃ ἐμπόδιον ἡμεῖς ἐρχόμεθα καὶ ἀκολουθῶς· πλὴν παρακαλῶ νὰ ἀφήσετε διατάγας ὅπου νὰ εὐρωμεν ἔτοιμα πενήντα ἕως ἐξήντα ἄλλογα, καὶ τροφὰς διὰ νὰ μὴν ἀργίσωμεν. Περικλείω καὶ ἴσον τοῦ πρὸς μετὰ γράμματος τῶν ἀγάδων καὶ ὄλων τῶν Προεστώτων καὶ καπετάνων, ἐξ' οὗ θέλετε πληροφορηθῇ πλατύτερον περὶ τῶν γραφομένων. Θέλων νὰ ξεκινήσω ἀμέσως τὸν ἄνθρωπον δὲν ἔχω καιρὸν νὰ γράψω οὔτε πρὸς τοὺς συγκροτοῦντας τὴν ἐν Ἄργει συνέλευσιν, οὔτε πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἐκλαμπρότατον Πρίγκηπα Καρατζά· ὅθεν ἄς κοινοποιηθῶσι τὰ γραφόμενα. Θέλετε ἀκούσει ἀκόμη μὲ εὐχαρίστησιν ὅτι ἡ εἰς Σάλωνα Συνέλευσις γίνετε καὶ ὅτι ἐλπίζω ὅτι καὶ ἐκεῖθεν θέλουν ἔλθαι ἀπεσταλμένοι εἰς Πελοπόννησον. Ἀς ἀξιωθῶ νὰ ἴδω τοῦτο, καὶ τότε θέλω λησμονήσῃ καὶ τοὺς κόπους καὶ τὰς πικρίας ὅσας ἰδοκίμασα μέχρι τοῦδε· τῇ 4 Ἰβρίου.

Α. Μαυροκορδάτος

Γράμμα πληρεξουσιώτητος τῆς συνελεύσεως τοῦ Μεσολογγίου διὰ τοὺς πηραστάτας αὐτῆς εἰς τὴν ἐθνικὴν συνέλευσιν.

Μεσολόγγιον 15. Νοεμβρίου. 1821.

Ἡμεῖς οἱ κάτωθεν ὑπογεγραμμένοι ἀπεσταλμένοι ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Δυτικῆς Χέρσου Ἑλλάδος διὰ νὰ ὀργανίσωμεν σύστημα προσωρινὸν τῆς ἐσωτερικῆς διοικήσεως τῶν ἐπαρχιῶν μας, καὶ νὰ ἐκλέξωμεν τὰ Μέλη τὰ ὅποια θέλουν παραστήσει τὸ μέρος τῆς Δυτικῆς Χέρσου Ἑλλάδος εἰς τὴν ἐν Ἄργει τῆς Πελοποννήσου συγκροτουμένην ἐθνικὴν συνέλευσιν, ἐκλέξαμεν καὶ ἀπεφασίσσαμεν ὡς Ἱκανοτέρους τοῦτο τοῦ Μεγάλου ἔργου, τὸν ἐξοχώτατον ἱατρὸν κύριον Ἰωάννην Κολέτην, τὸν κύρ φώτιον Καραπάνου, τὸν κύριον Ἀλέξιον Τζιμπουράκι, τὸν κύριον σφυρίδωνα κουρκουμέλη, καὶ τὸν κύριον Ἰωάννην Πλακωτὴν, σὺν τοῖς αὐτοῖς στέλλεται καὶ ὁ Γενναῖος καπτ. Φῶτος Μπόμπορας ἐκ μέρους τῶν Καπετάνων Σουλίου. Αἱ γνώμαι τῶν διωρισθέντων παραστάτων τῶν ἐπαρχιῶν μας εἰς τὴν ῥηθείσαν συνέλευσιν θέλουν

θεωρηθῇ ὡς γνῶμη τῶν ἐπαρχιῶν μας ὧν εἰς ἐνδειξιν δὲ τούτου ἐγένετο, καὶ ὑπεγράφη τὸ παρόν μας.

ἀκολουθοῦν αἱ ὑπογραφαί.

Γραφὴ τῆς αὐτῆς συνελεύσεως Πρὸς τοὺς Πελοποννησίους

Φιλογενέστατοι Κύριοι!

Μετὰ τὸν ὀργανισμὸν τῆς ἐσωτερικῆς διοικήσεως τῆς Δυτικῆς Χέρσου Ἑλλάδος, ἔπρεπε νὰ ἐκπληρώσωμεν καὶ τὴν ἄλλην παραγγελίαν τῶν ἀποστείλάντων ἡμᾶς νὰ ἐκλέξωμεν δηλ. ἐκείνους ὅσοι ἔπρεπε νὰ διαβῶσιν εἰς Πελοπόννησον, διὰ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν ἐν Ἀργεὶ Γεννικὴν τοῦ ἔθνους συνέλευσιν, ὅθεν κοινῇ γνώμῃ ἐνεκρήθησαν, ὁ ἐξοχώτατος κύριος Ἰωάννης Κολέτης, οἱ κύριοι Φώτος Καραπάνου, Ἀλέξιος Τζημπουράκι, σπυρίδων Κουρκουμέλης, Ἰωάννης Πλακωτῆς, οἵτινες ἔρχονται παραστάται τῶν ἐλευθέρων Μερῶν τῆς Δυτικῆς Χέρσου Ἑλλάδος, διὰ νὰ συντρέξωσιν μετὰ τῶν λοιπῶν ἀπεσταλμένων τοῦ ἔθνους, εἰς τὸν διωργανισμὸν συστήματος, καὶ διοικήσεως προσωρινῆς, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν εἶναι ἐλπίς νὰ εὕγωμεν νικηταὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀνεδέχθημεν μεγάλον ἀγῶνα.

Πολλοὶ ἐξ' ἡμῶν εἰχομεν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ διαβῶμεν καὶ οἱ ἴδιοι διὰ νὰ παρευρεθῶμεν εἰς αὐτὴν τὴν λαμπρὰν Συνέλευσιν, ἀλλ' αἱ περιστάσεις τῆς Πατρίδος μας μᾶς ἀναγκάζουν νὰ τρέξωμεν ὅλοι ὁμοῦ, διὰ νὰ προλάβωμεν τὸν ἐπαπειλοῦντα ἡμᾶς κίνδυνον, διότι ὁ ἐχθρὸς μὲ τὴν ἄλωσιν τῶν Λιθαρίτζων μὴ ἔχων χρεῖαν πολλῶν δυνάμεων διὰ νὰ κρατῇ κλεισμένον τὸ φρούριον τῶν Ἰωαννίνων θέλει ἀποφασίσαι νὰ κάμῃ διαφόρους ἀντιπερισπασμοὺς τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ προλάβωμεν.

Ἐλπίζομεν ἡ Σύστασις τῆς προσωρινῆς Διοικήσεως καταπαύουσα τὴν ἀναρχίαν, θέλει προτοιμάσει τὰ μέσα τῆς τελείας ἐλευθερώσεώς μας καὶ ὅτι τὸ ἔθνος ὅλον γινόμενον ἐν, καὶ συγκεντριζόμενον θέλει δεῖξει εἰς τοὺς ἐχθροὺς καὶ εἰς ὅλλα τὰ ἄλλα ἔθνη ὅτι ἀπεφάσισε νὰ μείνῃ ἐλεύθερον.

Μεσολόγγιον τῇ 15. Νοεμβρίου. 1821.

ἀκολουθοῦν αἱ ὑπογραφαί

Ἐκλαμπρότατε κύριε!

Μ' ὅλον ὁπαῦ διὰ μερικῶν καὶ κοινῶν γραμμάτων ὧν τῶν προεπτῶτων καὶ Καπετάνων τῶν ἐπαρχιῶν μας παρεκλήθης, ἀφ' οὗ μᾶς ὀδηγήσεις εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ προσωρινοῦ ἐσωτερικοῦ διοργανισμοῦ τῆς Πατρίδος μας νὰ διέβης μετὰ τῶν ἀπεσταλμένων μας εἰς τὴν Ἑθνικὴν συνέλευσιν, καὶ μὲ τὸν γνωστὸν τοῖς πᾶσι Πατριωτικὸν ζήλον σου νὰ στηρίξης τὰ δίκαια τῆς Πατρίδος μας, ἡμεῖς καὶ πάλιν λαμβάνωμεν τὸ θαρρὸς νὰ σᾶς παρακαλέσωμεν ἐκ μέρους ὧν τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Δυτικῆς Χέρσου Ἑλλάδος νὰ δεχθῇς τὸ νὰ φανῇς παραστάτης αὐτῆς εἰς τὴν ῥηθεῖσαν συνέλευσιν καὶ ὀδηγὸς τῶν λοιπῶν ἀπεσταλμένων μας.

Ὅλη ἡ Πατρίς Ἐκλαμπρότατε, κυρῆττει τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν φιλογενεῖάν σου, ἡ Δυτικὴ ὅμως χέρσος Ἑλλάς σᾶς χρεωστεῖ ἰδιαιτέραν εὐγνωμοσύνην τῆς ὁποίας τὴν διαμαρτύρησιν δέχθητε δι' ἡμῶν τῶν διὰ βίου εὐνομόνων.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 15. Νοεμβρίου. 1821.

τῆς ὑμετέρας ἐκλαμπρότητος πρόθυμοι καὶ ἀδελφοί.

Γεώργιος Γαλάνης.

Χριστάκης Στάϊκος

Μητῆζος Φραγγοῦλης Ἀναγνώστης Καραγιάννης

Κωνσταντίνος Τζεάλας. Ἀναστ. Τζημπουράκις

Ἀντώνιος Ἀναστασίου. Δημήτριος Ἰωάννου Γεροθανάσι

Οὕτω περατοῦται ὁ μόνος περισωθεὶς πρῶτος ἀριθμὸς τοῦ Ἀχελφίου ὁ ἐκδοθεὶς ἐν Βραχωρίῳ τῇ 24 Φεβρουαρίου 1821.